NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa. Ont.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada • Tel. 466-0951 Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.

Tellimishinnad Kanadas: 1. a. $22.00, 6 k. $12.00, 3 k. $8.00. USA-sse: 1 a. $23, 6 k. $12.50, 3 k. $8.50. Ülemeremaadesse: 1 a. $26.00, 6 k. $14.50, 3 k. $9.00.

Kiri- ja lennuposti lisa: Kanadas ja USA-s: 1 a. $11.50, 6 k. $5.75. Ülemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $$11.75. Üksiknumber 40c.

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE" — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 • Tel. 466-0951

— ★ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.

Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ★ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.

Asut. A. Weileri algatusel 1950.

Nr. 8 (1463) 1978 — REEDEL, 24. VEEBRUARIL — FRIDAY, FEBRUARY 24 — XXIX aastakäik

Õigusliku tugipunkti juurde

24. veebruaril märgime Eesti Vabariigi 60. aastapäeva. Sel puhul toimub üle maailma, mitmes kohas kokkutulekuid ja üritusi, ka Torontos. Need üritused nõuavad korraldajailt palju vaeva ja innustust. Seepärast tohiks oodata, et omapoolse vaeva näevad ka osavõtjad rohkearvulise kogunemisega. Suurim põhjus, kui nähtud vaev, on siiski Eesti Vabariigi tähtpäeva märkimine ja sellest osavõtt ning meie juriidilise staatuse meenutamine ja vastuvõtt kõikide meie südameisse.

Veelgi tähtsam kui see, on teadmine kodumaal, et suurem osa meist ei ole unustanud oma ülesannet kodumaa ja meie inimeste suhtes seal, sest kodumaal teatakse täpselt, kui südamelähedane meile püsib kodumaa ja meie inimeste saatus või kui jahedaks sellesse oleme jäänud. Kodumaal teatakse, et meie pole siin võimelised kodumaad vabastama. Kuid kodumaal hinnatakse meie hingesoojust ja ühtekuuluvust seda rohkem.

Kujutagem iseendid kodumaal toites end teadmisest, et kogu läänemaailm on täis nimekaid ja nimetuid kaasmaalasi, kes nüüd juba üle kolmekümne aasta on Eestis vabaduse küsimust tulisena hoidnud. Ning kujutagem iseendid välissaadet kuulmas, milles teatatakse, et varemate aastate kahest tuhandest osavõtjast E. V. aastapäeva aktusel Torontos on nüüd ainult 300 järgi jäänud. Loomulikuks järelduseks saab olla ainult, et vabadusvõitlus vabas maailmas on kustumas ja eestlus välismaal suremas.

Iga indiviid ja iga rahvas ei ela ainult peavarjust ja leivast, vaid ka tuleviku väljavaateist ja lootustest, millele oma elu rajada. Kui väljavaated ja lootused kustuvad, kustub ka individuaalne püüd ja vastupanu ja järgi jääb hall minnalaskmine, mis võib langeda kuni demoraliseerumise piirini. Kui tahame elujõulist eestlaskonda kodu- ja välismaal, siis peame seda tegema elava osavõtu ja kaastöö kaudu ja Eesti Vabariigi 60. aastapäeva aktused on selliseid kohti paljude seas.

Kuid E. V. 60. aastapäev on ka tagasivaate päevaks ja uute eesmärkide leidmiseks. Kuuekümnest aastast on ainult veidi üle kolmandiku Eesti Vabariigi tegelikkuse tähistamiseks ja ligemale kaks kolmandikku aastaid, mis on möödunud võõra okupatsiooni all kodumaal ja ülejäänule paguluses välismail. Esimesel kolmandikul saavutasime konkreetse Eesti Vabariigi olemasolu ja mõiste ja asetasime end ajalukku iseseisva rahvana. See mõiste ongi meile sundijaks ja ajeks millele tuleviku ajaloos saame alati tugineda, meie rahva õiguste taastamise nõudes rahvusvahelisel areenil.

Ülejäänud kahel kolmandikul kuuekümnest aastast olemegi seda tugipunkti kasutanud ja teatud tulemustega: meie ei ole lasknud Eesti Vabariigi iseseisvuse nõudluste mõttel tuha all kustuda, vaid oleme seda progressiivselt elavana hoidnud nende rahvaste peres, kes respekteerivad inimõiguste ja rahvaste endamääramise õigust vastavate rahvusvaheliste normide raames. Meie pole suutnud kodumaalt anastajaid välja tõrjuda, kuid meie pole ka kodumaa anastamist okupeerivale võimule kergeks teinud.

Ilma selle õigusliku tugipunkti kasutamiseta peagi juba 34 aasta jooksul võime kindlad olla, et Eesti ja meie kahe naaberriigi kunagine eksistents ja selle taastamise vajadus oleks ammu kustunud avalikkuse veergudelt. See on paguluseestluse olulisim panus ja seda panust peame andma ka tulevikus. Oleme seda teinud hoides iseseisva Eesti õiguslikku ja kultuurilist traditsiooni ja respekteerides meie asukohamaade seadust ja korda. Need mõlemad on meie juures imeliselt sobinud.

Kuid meie ei saa jatkata ka ainult endavaimustuse uimas, vaid peame tõsiselt silma vaatma meie puudujäägidele, mis ühel ilusal päeval võivad mängida meile ebameeldivat üllatust. Meie vanemad ei ole suutnud küllaldaselt kaasa tõmmata järeltulevat põlve ega neid meie õigusliku tugipunkti juurde juhatada, kus nad ise saaksid oma kangi toetada, et maakera kohalt kangutada. Meie rahva kadu välismaadel on suurem olnud kui juurdekasv mitte ainult loomuliku iive, vaid ka sekkumiste tõttu teistesse ühiskondadesse. Kuid meil on veel järgi jäänud sadandeid juba keskikka jõudnuid ja nooremaid, kellele on aeg tugipunkt kätte juhatada, sest ka nendes sadandetes peitub jõud, mis meie küsimust saab edasi kanda.

Eesti Vabariigi 60. aastapäeval tahamegi küsida, kes leiutab tee ja mis on see vahend, mis noored E. V. õigusliku tugipunkti juurde viib? Kui vanad seda ütelda ei suuda, siis tulgu noored ise ja esitagu oma kava. Sekkugu noored otse süle ja seljaga ja nad võivad kindlad olla, et seniste tegijate poolt ulatatakse neile käsi. Mõningat ärkamist ja indu on meie noortes juba märgatud ja soojalt tervitatud. Kuid pärast E. V. 60. aastapäeva on saabunud aeg, et nad tulevad massiliselt ja tulevad kõik ja räägivad mitmeil keelil sellest, mis vanemate ja esivanemate hinge sügavustest on kerkinud ajalooliseks võitluseks olemasolu pärast, mis üha kestab ja kestab

V.

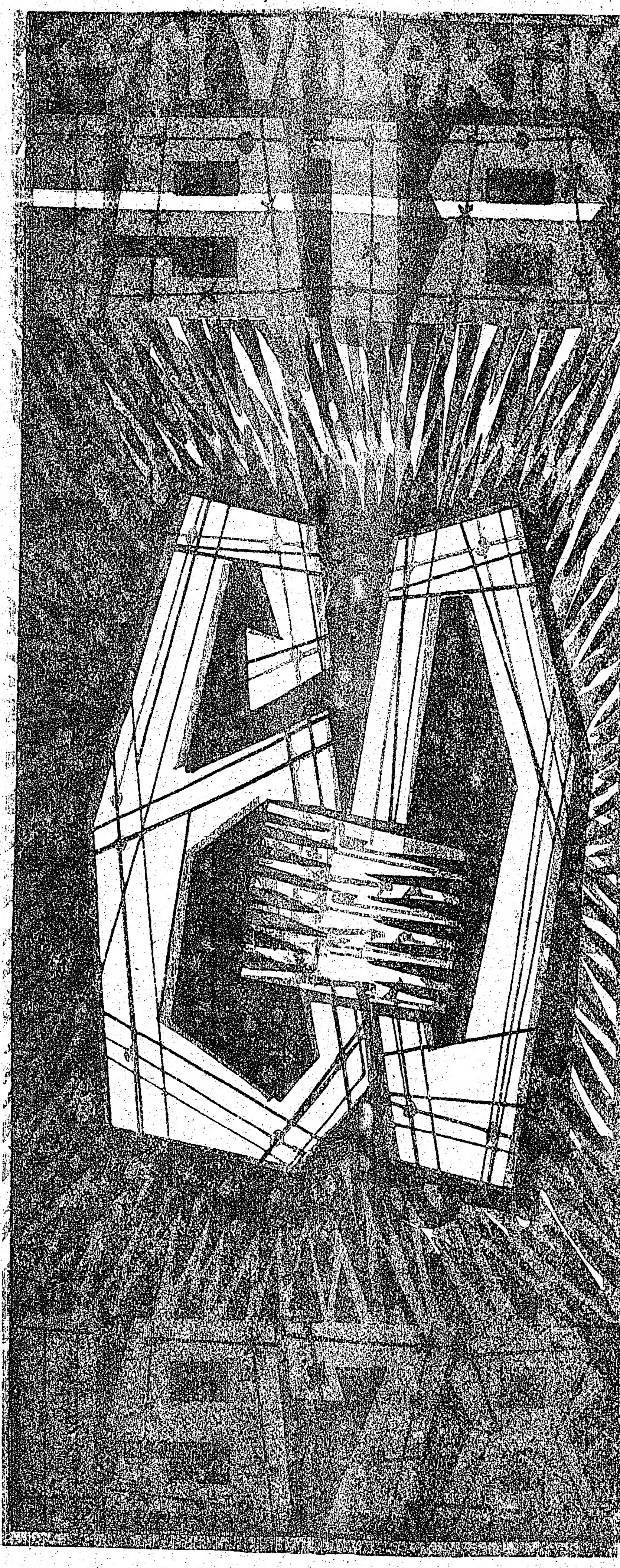

Eestlased ühise perena moodustavad rahvusliku jõu

Eesti iseseisvuse väljakuulutamise 60. aastapäeval kogunevad eestlased üle vaba maailma pidulikkudele aktustele, tähistades meie rahva tähtsamat ajaloolist sündmust ning avaldades oma vankumatut tahet võidelda meie rahva vabaduse ja iseseisvuse taastamiseks.

Kremli toores võim, mis praegu rõhub ja hävitab eesti rahvast oma põlisel isade maal, peab kord sealt kaduma. Ainult tugev eesti rahvuslik vaim ja kasvava eesti noorsoo mõtlemise ja tegutsemise võime võivad kodumaal takistada süstemaatilist venestamist. Välismaal on eestlased valvel, et rahvusvahelisel foorumil oleks tähelepanu juhitud Eesti küsimusele. Läänemaailm on alates 1940. aastast moraalselt toetanud Eesti Vabariigi õiguslikku staatust. Hoolitsegu iga eestlane selle eest, et läänemaailma avalik arvamine oleks alati õieti informeeritud sündmustest Eestis.

Eestlased ühise perena ja ühise eesmärgiga, tähistades tänavu ülemaailmselt Noorte Aastat, moodustavad rahvusliku jõu, mis kannab meie rahva läbi kõigi raskuste kuni kord eestlased ise jälle valitsevad oma maad.

New York, N.Y.
Veebruar, 1978.

ERNST JAAKSON
E. V. Peakonsul
saadiku ülesannetes

VABA EESTI — MEIE KÕIKIDE PÕLVKONDADE EESMÄRK

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas läkitus

Elame oluliste maailmapoliitiliste sündmuste ajal. Vaba maailm seisab vastamisi kommunistlike diktatuuride poolt ikestatud maailmaga, kes agressiivselt püüab oma mõjupiirkonda laiendada. Võitlus demokraatia ja vabaduse eest jätkub mitmel kujul. Ka eestlased vabas maailmas on andmas oma panust selles üldises ideoloogilises ja poliitilises võitluses.

Ikestatud kodumaal suureneb järjest okupatsioonivõimu surve. Inimõiguste ja vabaduste rikkumine süveneb. Venestamine jätkub idast sissetoodava elemendiga, ajalooliste kohanimede kaotamisega ja nüüd juba avaliku survega vene keele õppimiseks. Eesti majanduslike ressursside kaastavasel ammutamisel ja looduse saastamisel ei näi olevat piire. Kõik see ei ole aga suutnud eestlaste vaimset selgroogu mitte murda. Otse vastupidi — rahvuslik eneseteostus kasvab ja muutub üha tugevamaks.

Kanada eestlaskond koos teiste maade eestlastega püüab teha kõik ikestatud kodumaa olukorra tõetruult edasiandmiseks kogu vabale maailmale. Eriti võitleme aga selle eest, et üldine rahvaste enesemääramise põhimõte saaks teostatud ka Ida-Euroopas ja Eesti Vabariigi suveräänsed õigused taastatud meie kodumaal.

Kuigi meie õigusi põhimõtteliselt tunnustatakse — on sellest vähe. Meie nõuame, et põhimõttelisele tunnustamisele järgneksid lääneriikide kindlad nõuded Eesti ja teiste Balti riikide suveräänsuse taastamiseks. President K. Pätsi väljapääsenud viimsed läkitused ei tohi jääda ainult hüüdjaks hääleks!

Eesti vabaduse ja iseseisvuse missiooni kannavad kõik meie põlvkonnad — vanad ja noored. Juba Vabadussõjas, kus kõrvuti võitlesid isa, poeg ja pojapoeg, pälvis ulja tunnustuse meie noorus. Käesoleval aastal toimuval Noorte Aastal peaksime vabanema eelarvamusest, nagu esineks põlvkondade vahel mingi vastuolu. Ärgem piirakem noori aastatega. Kõik on kutsutud kaasa võitlema ühises eesti rahvuslikus malevas, ka need, kes vahepeal on kuidagi passiivseks jäänud.

Eesti Vabariigi väljakuulutamise päevai 60 aastat tagasi kirikukellade helinatel meie rahvas tajus aastasadade pikkuste püüdluste ja unistuste täitumist olla vaba ja ise peremees omal maal. Vabariigi aastapäev andku meie kõigi ergutuseks tegutsemisele selle sama sihi suunas — nii vanematele, keskmisele kui noorematele põlvkonnale.

Siis kord taastub jälle Eesti Vabariik!

Torontos,
veebruaris 1978.

EESTLASTE KESKNÕUKOGU KANADAS

60 AASTAT EESTI ISESEISVUSE SÜNNIST

Esimene Maailmasõda on tähtis pöördepunkt nii Euroopa kui ka Eesti ajaloos. Ajaloolased panevad igale sündmusele ühe alg- ja lõpppunkti ja Serbias, Sarajevo linnas, toimunud Austria kroonprintsi mõrvamist (1914) nimetatakse maailmasõja algpunktiks. Sõja puhkemise üksikasjad on aga niivõrd keerulised, et need on jäänud tänaseni ebamäärasteks ja Sarajevo sündmustel on minimaalne osatähtsus.

Sõda puhkes suurriikide omavaheliste poliitiliste intriigide ja „jõukatsumise" tagajärjel, ning levis üllatavalt kiiresti, nii nagu katk, üle terve Euroopa kaasa tõmmates peaaegu kogu maailma. Juba sõja alguses selgus, et sõdivad riigid olid võimetud kontrollima sündmuste käiku ja sõjategevus kestis üle nelja aasta, laostades Euroopa ning nõudis tohutuid inimohvreid. Sõjakeerises kukutati neli aastasadu püsinud dünastiat; Romanovid, Habsburgid, Hohenzollerid ja Osmalid. Ühendriikide sõtta astumisega sunniti Saksamaa ja tema liitlased vaherahu tegema 11. nov. 1918 (see päev on maailmasõja ametlikuks lõpppunktiks), kuid sellega ei lõppenud sõjategevus. Ameriklaste poolt levitatud demokraatlikud maailmavaated, nii nagu seda on rahvaste enesemääramise õigus, tundusid sama radikaalsed kui seda oli sotsialistide poolt levitatud internatsionaalse revolutsiooni propaganda. Mõlematel poliitilistel vaadetel on suur mõju Eestis aset leidnud sündmuste arengul, kus sõja alguses mitte keegi ei arvestanud Tsaaririigi varisemisega ja võimalusega ühendada eestlased sini-must-valge lipu alla oma riiki looma.

MAAILMASÕDA

Venemaal kuulutati välja üldine mobilisatsioon juba enne maailmasõja väljakuulutamist ja nii eestlased kui ka teised vähemusrahvused liideti vene väeosadega. Sõja puhkemisel olid Vene armeed edukad, kuid Saksa-Austria ühine tõhus vastupanu peatas rünnaku ja nad sundisid omapoolse vasturünnakuga Vene armeed taanduma. Pikale veninud sõja tagajärjel sattus Tsaari valitsus nii majandusliku- kui ka poliitilisesse siaiajärku ja oli võimetu tekistuma pahempoolset valitsuse vastast liikumist. 12. märtsil 1917 puhkes Petrograadis nii nimetatud „Veebruarirevolutsioon", mis kukutas Tsaari valitsuse. Juba enne sõda eksisteerinud liberaalsed ja vasakpoolsed parteid haarasid võimu ja moodustati Ajutine Valitsus. Samal päeval asutasid pahempoolsed sotsialistid „Tööliste ja Sõdurite Nõukogu" ja selle tagajärjel tekkis Nõukogude ja Ajutise Valitsuse omavaheline konflikt.

AUTONOOMIA NÕUDMINE

Veebruarirevolutsioon andis eestlastele ainulaadse poliitilise võimaluse nõuda omavalitsust ehk autonoomiat uues Vene riigis. Nõuti suuremat võimu kohalikkudele valla- ja linnavalitsustele ja Eesti- ning Liivimaa-kubermangudes elavate eestlaste ühendamist üheks Eesti Kubermanguks. Eesmärgi saavutamiseks

(Järg lk. 2)

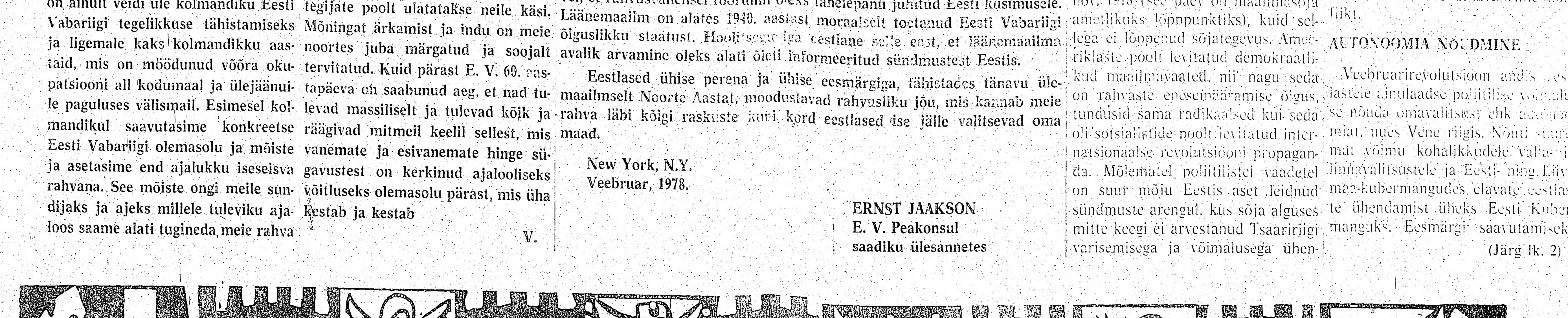

TEADAANNE KANADA EESTLASTELE

Vastavalt Eestlaste Kesknõukogu Kanadas (EKN) Valimiste Peakomitee otsusele 15. veebruarist 1978. a. kuulutatakse käesolevaga välja Eestlaste Kesknõukogu Kanadas 10. koosseisu valimised, mis on kavandatud 20. maist kuni 5. juunini 1978.

Valimistel omab hääleõiguse iga Kanadas elunev eestlane, kes valimiste tähtaja viimaseks päevaks on saanud 18 aastat vanaks ja kes Valimiskorra kohaselt on võetud EKN valijate nimekirja.

Hääleõiguslike kohta andmete saamiseks pöördub EKN Kanada eesti organisatsioonide ja koguduste poole. Et kindlustada võimalikult täielikku ja täpse valijate nimekirja koostamist, on iga hääleõiguslik palutud end ise registreerima. See kehtib eriti nende kohta, kes viimastel aastatel on muutnud elukohta või saanud 18 aastat vanaks. Isikulised andmed (nimi, perekonnanimi, vanus ja aadress) tulevad saata EKN büroole aadressil: Estonian Central Council in Canada, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6. Igal hääleõiguslikul eestlasel on õigus EKN büroos kontrollida enda võtmist valijate nimekirja.

Kandidaatide ülesseadmine toimub ajavahemikul 24. veebruarist kuni 3. aprillini 1978. a. järgmise korra kohaselt:

Kandidaadiks võib üles seada igat Kanadas alaliselt elunevat eestlast, kes on võetud EKN valijate nimekirja ja kes 3. aprilliks 1978. a. on vähemalt 23 aastat vana. Kandidaadid esitatakse Valimiste Peakomiteele vastava esitamiskirjaga, millele on alla kirjutanud kandidaadi esitaja ja vähemalt viis soovitajat, kes kõik peavad olema võetud valijate nimekirja. Kandidaadi esitaja allkiri esitamiskirjal peab olema tõestatud Valimiste Peakomitee liikme, Valimiste Peakomitee poolt volitatud isiku või kohaliku Eesti Seltsi juhatuse liikme poolt.

Soovitajate allkirjade õigsust kinnitab esitaja oma allkirjaga esitamiskirjal. Esitamiskiri peab sisaldama kandidaadi kirjaliku nõusoleku kandideerimiseks. Koos esitamiskirjaga tuleb tasuda kolmkümmendviis dollarit toetusena valimiste läbiviimise kuludeks.

Postiteel saadetud esitamiskiri loetakse õigeaegseks kui ta kannab hiliemalt 3. aprilli 1978. a. postitemplit.

Esitamiskirja vormid on saadaval EKN büroos ja kohalike Eesti Seltside juhatustelt.

Valimiste Peakomitee kontrollib esitamiskirjade ja ülesseatud kandidaatide vastavust Valimiskorra sätetele ja nõuab esitajalt võimalike puuduste kõrvaldamist. Kui puudused määratud tähtajaks pole kõrvaldatud, tühistatakse esitamiskiri.

Peakomitee koostab lõpliku kandidaatide nimekirja ja avaldab selle kohalikes eesti ajalehtedes üldiseks teadmiseks.

Iga kandidaat võib saata oma esindaja Peakomitee koosolekuile. Esindaja isik peab olema määratud kandidaadi esitamiskirjas või tehtud teatavaks hilisema kirjaga. Esindaja ei või olla ise kandidaat ja ta omab Peakomitee koosolekuil sõnaõiguse.

Kõik kirjavahetus ja asjaajamine Valimiste Peakomiteega toimub EKN büroo aadressil: Eestlaste Kesknõukogu Kanadas (Estonian Central Council in Canada), 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6. Tel. 465-2219.

Valimistest osavõtt on iga vaba eestlase õigus. Sellega täidame oma kohustust raugematult jätkata võitlust vaba Eesti taastamiseks.

Torontos, 15. veebruaril 1978.

EESTLASTE KESKNÕUKOGU KANADAS
VALIMISTE PEAKOMITEE

Esimees: Ermi Scomet. Abiesimees: Jaan Lepp. Sekretär: Roman Marley. Liikmed: Andres Gutman, Eduard Hõbe, Valdur Isotam, Kristjan Kangro, Eduard Kuuskne, Juhan Luik, August Nõmmik, Valdek Ojasson, August Pajur, Tiiu Pallop, Jaan Terts.

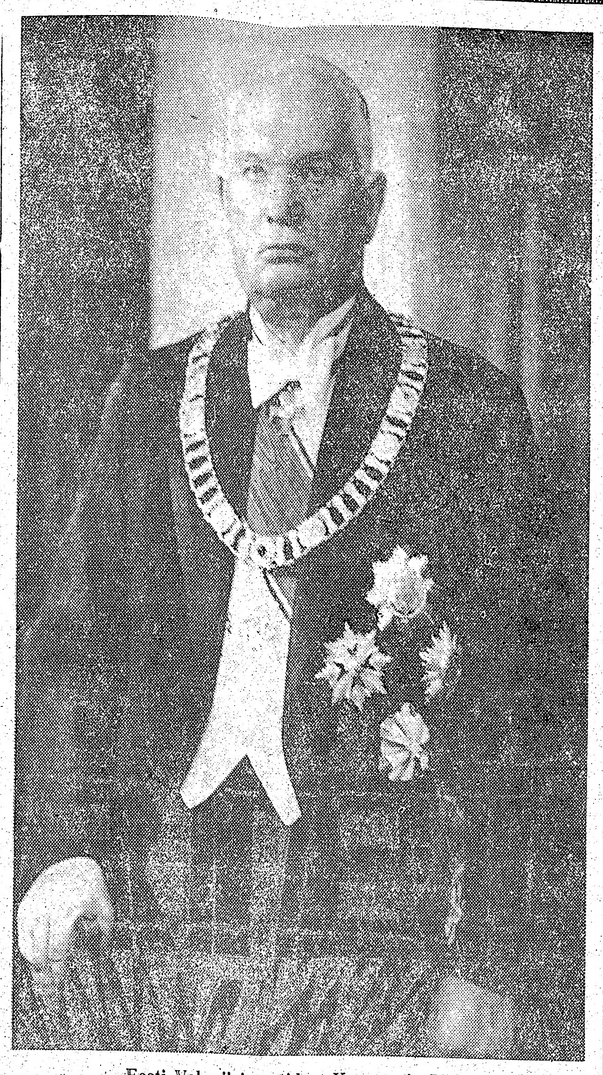

Eesti Vabariigi president Konstantin Päts.

THINGS THAT ENDURE

February 24th is a day of solemn commemoration for the Estonian people. It is also a day of celebration. On this day, we commemorate what once was. On this day, we celebrate what endures and what shall be. And we re-dedicate ourselves to what must be.

On this day 60 years ago Estonia was proclaimed an independent democratic Republic. This proclamation marked the culmination of seven centuries of unrelenting struggle against foreign domination, a struggle to which countless generations of Estonian men and women had pledged heart and hand. It marked the fulfilment of the prophecy of our great warrior chieftain Lembitu, who rode to his death in the Battle of Paala in 1217 with the vow that the Estonians would continue to fight "so long as there remains to us one boy as tall as my knee." It marked a political miracle no lesser than the founding of Israel by the Jewish people after 2000 years in the Diaspora.

1918 did not appear to be an auspicious year for the renaissance of Estonian freedom. Europe lay devastated by the Great War. Russia and her territories had been ravaged by the anarchy of the Bolshevik Revolution. Some 100,000 of Estonia's sons had been called to fight under the Tsar's eagle; they had fought and died from Tannenberg to the Carpathians. But many had survived, battle-hardened, and now Estonia called her sons home. And they came. They came on horseback, on foot, and they rode the freight trains across the wastes of Russia. They came, until the 700 student volunteers and citizen militia who met the first Russian assault on Narva grew into an army of 87,000. They fought and prevailed over the invaders, both Russian and German. They fought until the blue-black-white tricolor flew over the citadel in Tallinn. And there was peace and prosperity in the land. And the dead were honored.

The accomplishments of the Estonian Republic over the next two decades — economic, cultural, social and political — were a source of pride for her sons and daughters, and an object of admiration to many older European states. And a fountainhead of strength to sustain our people during the decades of oppression and tribulation which were to follow.

Impressive as the accomplishments of the Estonian Republic were in both statistical and qualitative terms, it is more relevant, from a present-day perspective, to appreciate their spiritual impact on the national consciousness. For the effervescent years of the Republic indelibly imprinted on the Estonian soul the credo of freedom along with a fierce determination to regain and retain what is rightfully ours.

A nation determined to be free cannot by effectively shackled. She can, however, be destroyed physically. That is what the Soviets set about doing when they occupied Estonia and her Baltic neighbors in 1940. The mass executions and deportations that ensued were proof of that. Untold thousands of men, women and children were shipped to Siberia in sealed box-cars — over 11,000 in one night alone (June 14, 1941) — before the culmination of the mass deportations in March 1949.

Yet the Estonian will to be free endured. So the Soviets set about systematically colonizing the land with Russians while dispersing Estonians over the vast hinterlands of the USSR. This program of ethnocide has been so effective that Estonians now constitute barely two-thirds of the population in their ancestral homeland.

But the sons and grandsons of the schoolboys who fought at Narva, Tartu and Võru have not been unworthy of their forebears, as the lists of political prisoners from occupied Estonia attest. Kalju Mätik, Mati Kiirend, Sergei Soldatov and countless others who languish in Soviet labor camps or suffer in KGB torture cells demonstrate eloquently the age-old Estonian habit of freedom. Infinitely more eloquently than the written appeals to the UNO for which they saw fit to sacrifice their persons. The university students who battled Soviet militia and KGB in the streets of Tartu just over a year ago are the worthy sons of men who fought at Vaivara and Auvere. They are all rightful heirs of the Republic. On February 24th they are with us, in our hearts, in our prayers.

We must bear witness to their sacrifice. Estonians everywhere in the free world must bear witness to what has been and is being done to their people and their ancestral homeland under Soviet rule. Our brothers and sisters call to us. They call to us from the labor camps of Perm and Mordva, from the cells of the Vladimir prison and the Lubyanka. From their shallow, unmarked graves in the windswept Siberian tundra ...

We will not be silenced. We will not be intimidated by the calumnies of Soviet propaganda directed against us. We will not be discouraged by Western indifference. We will not rest until „human rights" is transformed from a catch-phrase into reality. We will not relent until the universal right to national self-determination is restored to the people of Estonia, until our Republic is restored.

To these ends we commit ourselves this February 24th. To these ends we shall endure and prevail.

JÜRI KAHAR

60 aastat ...

(Algus esiküljel)

organiseeriti 8. aprillil Petrograadis suur rongkäik ja meeleavaldus millest üle 40 000 inimese osavõtsid. Kolmekümne orkestri saatel marssisid rongkäigus ka umbes 15 000 relvastatud eesti sõdurit. Lehvisid Eesti autonoomia nõudmise loosungid ja *nõrkadel jalgadel* püsiv Ajutine valitsus otsustas (12. aprillil) järele anda eestlaste soovidele. Eesti kubermangu autonoomia seadus kinnitati ja anti nõusolek asutada Eesti Maanõukogu kuhu iga 20 000 hääleõigusliku valija poolt valiti üks esindaja. Nii Vene Ajutine valitsus kui ka Tööliste ja Sõdurite Nõukogud nõustusid laialipillatud vene sõjaväes teenivate sõjaväelaste koondamisega rahvuslikkudesse väeosadesse ja nagu hiljem selgus, oli see väga tähtis samm edaspidises sündmustikus. Rahvaväe asutamisega pandi alus eesti sõjaväele enne iseseisvuse taotlemist ja selle väljakuulutamist.

Sõjavägede ülemjuhataja kindral J. Laidoner

VENE AJUTINE VALITSUS

Ajal mil toimus Eesti Maanõukogu valimine ja selle kokkutulek Tallinnas, 14. juulil 1917, oli Vene Ajutine Valitsus tegevuses oma probleemidega. Venemaa otsustas sõjategevust jätkata ja Ajutise Valitsuse käsul alustati 1. juulil uut rünnakut mis aga ebaõnnestus.

Juulikuu keskel üritasid Petrograadi Nõukogud, enamlaste ecstvedamisel, kukutada Ajutine Valitsus. Ajutine Valitsus jäi püsima ja enamlased läksid laiali, ning Lenin põgenes. Enamlaste arreteerimise ja põgenemise tagajärjel läks Nõukogudes võim teiste pahempoolsete kätte ja konflikt Ajutise Valitsusega jätkus. Ajutise Valitsuse sõjaväe ülemjuhataja kindral Kornilov otsustas Petrograadi marssida mis tekitas segaduse, kuigi ettevõte ei õnnestunud. Oletati, et Kornilov ei tulnud Ajutist Valitsust toetama vaid püüdis lihtsalt võimu haarata ja nii jäi Ajutine Valitsus peaaegu ilma ustava sõjaväeta. Tulemuseks oli uus enamlaste poolt organiseeritud „Oktoobrirevolutsioon" 7. novembril. Petrograd ja Moskva langes Nõukogude kätte ja Ajutine Valitsus põgenes. Vaatamata enamlaste vastuseisule toimusid üleriiklikud uue Duma (Parlamendi) valimised. Enamlased said ainult 175 kohta kuna võitjatena olid ülekaalus sotsiaalrevolutsionäärid 370 kohaga ja teised parteid jäid tahaplaanile. Eesti kubermangust valiti kolm liiget ja need olid J. Poska, J. Seljamaa ja J. Vilms.

EESTI MAANÕUKOGU

Kolm päeva hiljem (28. nov.) kutsuti kokku Eesti Maanõukogu ja selle juhatajaks valiti O. Strandmann. Asetleidnud sündmuste mõjul otsustati loobuda autonoomia taotlemisest täieliku iseseisvuse nõudmise kasuks. Maanõukogu määras end kõrgemaks võimukandjaks Eestis. Oma riikliku korra väljatöötamiseks asutati Eesti Asutav kogu. Otsus tehti vastavalt enamlaste Rahvakomissaride Nõukogus (15. nov.) vastu võetud enesemääramise õiguste alusel. Rahvakomissaride Nõukogu „lubas" igale rahvale anda õiguse liituda Nõukogude Venemaaga või valida oma iseseisev (sotsialistlik) riiklik kord. Eestis oli enamlaste liikumine nõrk ja nendel puudus jõud Eesti Maanõukogu tööd lõpetada. Eestlastest koosnevad Sõdurite Nõukogud pooldasid iseseisvuse taotlemist ja toetasid Maanõukogus vastuvõetud otsuseid. Sõjaväe toetusega pandi kindel alus iseseisvuse püüetele just siis kui silmapiirile ilmusid uued probleemid. Saksa armeed olid vallutanud Riia linna ja ähvardasid edasi tungida Eestisse. Eesti Sõdurite Ülemkomitee kinnitas sõjaväelaste koondamisega ja Sõdurite Nõukogus Venemaal rõhutati, et eestlasi vajatakse sakslaste edasi tungimise takistamiseks ja nii saadigi Petrograadi Punaste Nõukogu nõusolek edasi tegutsemiseks. 6. detsembril 1917 astus tegevusse esimene eestlastest koosnev diviis.

ISESEISVUSE VÄLJAKUULUTAMINE

Eesti iseseisvuse väljakuulutamise eeltööd arenesid aeglaselt ja alles 9. veebruaril 1918 jõudis Eesti Maanõukogu Vanematekogu nii kaugele, et võttis vastu iseseisvuse väljakuulutamise teksti ja valis selle rakendamiseks Päästekomitee kuhu kuulusid K. Konik, K. Päts ja J. Wilms. Tallinnas asuv ja võimul olev enamlaste Nõukogus jälgiti pidevalt Maanõukogu tööd ja püüti takistada „Iseseisvuse Manifesti" väljakuulutamist. „Iseseisvuse Manifest" avaldati 23. veebruaril Pärnus ja alles 24. veebruaril Tallinnas. Enamlaste käest võimu haaramine ühtus Saksa sõjavägede sissetungimisega Eestisse. Juba 22. veebr. vallutasid sakslased Valga linna ja kuna uus Eesti valitsus otsustas loobuda sõjast Saksamaaga, siis vallutati kogu Eestimaa. Eesti sõjavägi saadeti sakslaste poolt laiali ja K. Päts vangistati. Eesti omariiklust ei tunnustatud ja Maanõukogu liikmed põgenesid välismaale või läksid „põranda alla", et oma tegevust jätkata. Peideti sõjavarustust ja relvi.

VABADUSSÕDA

Iseseisvuse väljakuulutamine ei andnud eestlastele vabadust, kuid äratas meie rahva iseteadvuses usku oma võimetesse ja kaua tuha all hõõgunud vabaduse janu süttis heledaks leegiks.

Maailmasõja lõppemise järele (11. nov.) alustasid sõja kaotanud sakslased oma vägede tagasi tõmbamisega ja lahkus i Narva ümbruskonnast. Põrandaalune Eesti sõjaväe ülemjuhatus asus oma relvadega Narva rindele meie kodumaad ja Eesti Vabadust kaitsma. 22. nov. ründasid Nõukogude Liidu väed Narva linna ja sellega algas Eesti Vabadussõda mis lõppes 2. veebr. 1920 (Tartu rahu) Eesti võiduga. 1920—1940 iseseisvuse periood on meie rahva „Kulde ajajärk" mis jääb igavesti püsima Eesti rahva ajaloo kroonikas eeskujuks tulevatele põlvedele.

Aeg.

AKTUAALSEL TEEMAL

VÕITLUS EESTI VABADUSE EEST PEAB KESTMA

Vastu minnes Eesti Vabariigi 60-dale juubelile võime nentida, et vaatamata Eesti okupeerimisele esmakordselt juba 38 pikka aastat tagasi kestab võitlus vabaduse eest täie hooga edasi. Paljud maailma suurriigid, arvatud kaasa Kanada ei ole veel tunnustanud Balti riikide ja Eesti inkorporeerimist N. Liitu. Kuigi Moskva on oma sõjalist ja poliitilist võimu maailmas tohutul määral suurendanud. Üks tugevamaid vastupanu kantse vene kommunismile ja tema orja- ja terrorisüsteemi laiendamisele on Kanada eestlaskond. Selle vastupanu murdmiseks peeti Ottawa vene saatkonnas KGB osavamaid nuhke M. Murnikovi, V. Veberit ja P. Lillenurme. Eestlaste olukord on praegu raske, kui mitte halvem, kui 60 aastat tagasi, sest siis polnud veel eestlust praegusel kujul. Siis polnud veel Eesti riiki ei-ka eesti kultuuri, sellel kujul, nagu see on praegu.

Nelja suurema eestlaste paiknemiskoha USA, Rootsi ja Austraalia hulgas on Kanada eestlaskond oma rahvusliku meelsusega ja isamaalise hoiakuga paljude arvates esikohal. Esimesed Ülemaailmsed Eesti Päevad Torontos 1972. a. tulid toime suurepäraselt. Kuigi ESTO-80 oli surutud USA sadamalinna Baltimoresse, kulgesid sealsed üritused üldjoontes veel Toronto päevade vai mus. Kuigi juba ohtlikke kallakutega.

Keegi ei tea aga veel praegu, mis toimub Eesti Päevadel Stokholmis kahe aasta pärast. Juba ürituse viimisega lõhestatud ja killustatud Rootsi eesti ühiskonda ja selle paigutamisega Moskva kommunistliku propaganda olümpiaga ühele suvele on sooritatud eestlusele karuteene. Rootsi eestlaskond on Nõukogude Eesti KGB nuhkide ja nn. punaste „kultuuritegelaste" pideva rünnaku all. Seal on kõige rohkem kodumaakülastajaid, seal on kõige enam mitmesuguseid eesti vaimutegelasi, kes otsivad oma taotlustele tunnustust eesti kommunistidelt. Stokholmis näidatakse N. Eesti propagandafilme ja kontserte. Seal on tekkinud mitmeid poolpunaseid noori kirjamehi. Seal on Uppsala Ülikooli soome-ugri keelte õppetool, mis vahendab N. Eesti propagandaüritusi. Eesti Päevade ühe sektori juhiks on Ernst Idla, kes alles äsja saabus kiilaskäigule N. Eestisse. Rootsi valitsus tunneb suurt hirmu oma suure ja võimsa idannaabri eest. Rootsis küll pole võimalik teha avalikult kihutustööd Eesti vabaduse eest.

Kuid peame tõdema, et ka Kanada olukord ei ole sugugi roosiline. Vene diplomaat-spioonide väljasaatmisega seõses on toodud avalikkuse ette selliseid süngeid asjaolusid, millest senini avalikult ei räägitud. Liiduparlamendiliikmed ja teised väidavad avalikult, et N. Liidul on Kanadas suured huvid. USA ja N. Liit on omavahel salajases sõjas ja osa selle sõja lahinguid peetakse Kanada pinnal. N. Liit pääseb Kanada kaudu oma võimsama vastase USA elutsentrumite juurde. Kirjutatakse, et mitte üksi need 13 väljasaadetud KGB spiooni ei töötanud Kanada julgeoleku ohustamiseks, vaid kogu vene Ottawa saatkond on KGB väljaõppega. Kuid neile lisaks on venelastel Kanadas hulk kaubanduskeskuste ja lennuliinide ametnikke ja muid asjamehi, kes kõik on KGB silmad ja kõrvad Kanadas. Siin asub kogu Ameerika mandri luurekeskus. Siia suunatakse miljoneid dollareid kihutustööks. Montrealis olla Kuuba ja Prantsuse luurekeskused, kes aga mõlemad töötavad Moskvale.

Kuuba kaubanduskeskuse pommitamisel mõni aasta tagasi selgus, et seal oli relvastatud valvuritega konspiratsiooni keskus. Küsitakse, et kui palju sarnaseid valvurite ja relvastatud keskusi on veel Kanadas järel? Montrealis loetakse kümneid kommunistlikke agente, kes on saanud täieliku geriljasõja väljaõppe Ida-Saksamaal. Kuuba kalalaevad vedavad Halifaxi kaudu relvi ja laskemoona Kanadasse ja imestatakse, et suuremaid kokkupõrkeid ei ole veel esinenud. Moskva toetab Quebeci separatiste ja Kanada ühtluse hävitamist.

Sellel tagapõhjal näeme eesti ühiskonna lõhkumist ja killustamist hoopis uues valguses. N. Liit mõjutab ja suunab kõiki Kanada eluvaldusi, haridussüsteemi, ametiühinguid, poliitilisi parteisid, katsub mõjutada parlamenti ja valitsust. Kuid eriti kohalikke omavalitsusi. Selleks peetakse ka eestlaste jaoks Ottawas vene saatkonnas diplomaatide sildi all KGB erinuhke. Neist on nüüd avastatud ja väljasaadetud kolm: M. Murnikov, V. Veber ja P. Lillenurm.

Kuid vaatamata kõigele olid nende nuhkide töötulemused nigelad. R. Sirge afääri järele on pea igal aastal saabunud punakultuuri apostleid, kuid suurt edu neil pole olnud. Ainult mõnikümmend kaasmaalast on ennast nendega kompromiteerinud. Suur rahvamass hoiab neist eemale, sest nad meenutavad N. Liidu kohutavaid kuritegusid eesti rahva kallal. Mitmesaja tuhande parema eestlase küüditamist, mõrvamist ja hävitamist Siberi orjalaagreis.

Kodumaa külastajaid on küll rohkesti, kuid kommunistideks on neist saanud vähesed. Kuid ärme unustame, et V. Veber on läinud, ka tema järglane sai hundipassi, kuid nende kavad ja plaanid eestlaskonna killustamiseks püsivad. Neid võivad teostada kontroversiaalsed tegelased ja tegelinskid. Oleks aeg teha mõningaid ümberhinnanguid. Igaüks peaks endalt küsima, kas ta tahab võidelda Eesti vabaduse ja iseseisvuse eest? Selle E. V. iseseisvuse eest, mida veel suured välisriigid tunnustavad. Kas ta tahab järgneda Eesti Päevade puhul vastuvõetud üldtunnustatud seisukohtadele. Või asub koostöösse Kanada riigi julgeolekui ähvardanud eestlastest KGB nuhkide ja suhtlejatega. Oleme head eestlased ja ausad kanadlased.

Kõigele sellele vaatamata läheme E. V. suurele juubelile vastu optimistlikult ja kindlalt. Meie võitluses on olnud tõuse ja mõõne. Elame pöördeliste sündmuste ajastul. Aeg tõotab uusi sündmusi. Võitlus vaba Eesti eest peab minema täie hooga edasi.

AJK

USA välisministri tervitus

Ameerika Ühendriikide välisminister Cyrus Vance saatis E. V. esindaja Ernst Jaaksonile E. V. aastapäeva puhul järgmise läkituse:

Ühendriikide valitsuse ja rahva nimel on minul heameel Teile ja eesti rahvale saata tervitusi ja parimaid soove Eesti iseseisvuse väljakuulutamise 60. aastapäeva puhul.

Meie maa on suurt-kasu saanud oma eesti päritoluga kodanike paljudest tähtsatest panustest. Kogu inimkonda rikastab eesti rahvale omane vabaduse vaim ja tema kindel hoiak säilitada oma rahvuslikku ja kultuurilist pärandit.

Tule rahvaõivas!

Käesoleval kuul toimub üle Kanada, kus asub eestlaste ühiskondi, kokkutulekuid ühenduses Eesti Vabariigi kuuekümnenda juubeliaastapäevaga. On loomulik, et neil aktustel ja koosviibimistel kannavad esinejad meie ilusaid rahvaõivaid. Meie noored sooviksid, et alati, eriti aga praegusel noorte aastal ka pealtvaatajad tuleksid rahvaõivais.

Eesti mees ja naine; eesti poiss ja tüdruk, kui sinul on rahvaõivad, kanna neid meie rahva kogunemispäevadel käesoleval aastal ja tulevikus.

Eesti Gaidide Malev Kanadas
Eesti Skautide Malev Kanadas

Esiküljel kaunistus — J. Saarniit

EESTI PARLAMENDILIIKMETE AUSTAMINE OTTAWAS

OTTAWA — Siinne Eesti Selts korraldab koostöös EKN'uga E. V. 60. aastapäeva aktuse 28. veebruaril Ottawa National Arts Centre Salongi esinduslikus miljöös. Sellega ühenduses EKN'u abiesimeheks Ottawas Walter Pent on algatanud ürituse, mis tähistab ja austab mitte üksi Eesti Vabariigi sündi, vaid ka selle institutsioone — eelkõige eesti kahekojalist parlamenti.

Et see üritus mitte ainult abstraktseks mõnutamiseks ei jääks selleks palutakse osa võtma selle olemasolevaid Kanadas elunevaid liikmeid. Nendeks on Riigivolikogu liikmed Mihkel Hansen, Kustav Kurg ja Eduard Riisna. Eesti Riiginõukogusse kuuluvaist liikmeist on meil Kanadas kohtuminister Juhan Müller. Viimase põhiseaduse väljatöötajana kuulub parlamentääride hulka veel Rahvusnõukogu liige Lembit Kolk.

E. V. 60. aastapäeva aktusest osavõtu kutsed on vastu võtnud senaatorid A. E. Thompson, P. Yuzyk, R. Belisle ning mitmed alamkoja liikmed.

Tunnustus ja austustseremoonia algab aupeakonsul Ilmar Heinsoo aktusekõnega. Sellele vastab oma kõnega Kanada senaator A. E. Thompson. Muusikalise osa täidavad Torontost õed Lindaud, keda saadab kitarril P. Kopvillem. Aktusele järgneb vastuvõtt väliskülalistele, keda võõrustab Ottawa eestlaskond. Väliskülalisteks on peamiselt teiste ida-Euroopa ikestatud rahvaste esindajad.

Pidustuse alguseks on kell 6.30 õ. Alul Ottawa täienduskooli õpilased esitavad lühikese aastapäeva kohase kava. Sellele järgneb omavaheline koosviibimine ja väljastpoolt Ottawat kaaseestlastega tutvunemine pidulikul õhtusöögil, millest võtavad osa selle päeva aukülalised — Eesti Parlamendi liikmed.

Aktuse osa alguseks on kell 9.00.

Aktusest on lubanud osa võtta mitmed esindajad teistest Kanada eestlaste keskustest. Torontost on oodata EKN'u liikmeid, nende seas I abiesimees H. Lupp, abikaasaga, V. Raiend abikaasaga, K. Jõgi j.t. Samuti on loota Toronto Eesti Seltsi esindajat. Vancouverist saabuvad E. Lepnurm abikaasaga ja Jüri Ägi. Brantfordist sõidab kohale Seedrioruga ühenduses olevate eestlaste keskuste nagu Kitcheneri, Hamiltoni ja Londoni esindajana Aug. Jurs, kes on ühtlasi Eesti Ülemaailmse Võitlejate Liidu esimees. Montreali eestlaskond saadab välja Ottawasse terve esinduse eesotsas seltsi esimehe E. Aseriga. Esinduse liikmeteks on kooduse õpetaja H. Laaneots, EKN'u Montreali abiesimees P. Möldre ja prof. M. Puhvel.

Ottawa Eesti Seltsi juhatuse koosseisu kuuluvad käesoleval aastal: esinaine pr. D. Taada, abiesimees A. Kimmel, laekur pr. R. Perem, sekretär pr. E. Tikoot ja mõõdunud aasta esimees dr. J. Kruus. E. V. 60. aastapäeva organiseerimistööde läbiviimiseks on liitunud EKN'u abiesimees Ottawas Walter Pent. Kavatsetav aastapäeva pidustus tõotab kujuneda eriti selle poolest ainulaadseks, et ühte vähemasse eestlaste keskusse koguneb nii rohkelt esindajaid teistest suurematest eestlaste keskustest, et tunnistada oma juuresolekuga seda eesti parlamendi vaba vaimu võrdsena teiste vabade maade parlamentidega.

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS MEIE ÜHISKONNA TEENISTUSES.

EESTI MAJA
958 Broadview Ave.
Toronto. Ont. M4K 2R6

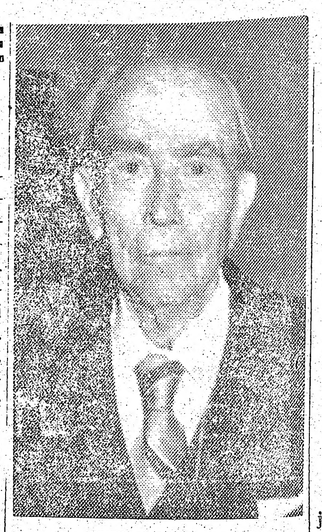

JUHAN MÜLLER
Riiginõukogu liige

Sündinud 22. oktoobril 1889 Viljandis. Lõpetanud Hugo Treffneri ägümnaasiumi, Tartu ülikooli õigusteaduskonna, sooritanud riigieksamid Moskvas ja lõpetanud Pedrogradis Pauli sõjakooli. 27. novembrist 1918 Eesti Vabariigi prokuröri abi Tartus, Ringkonnakohtu esimees, Kohtupalati prokurör. 1933 kohtu- ja siseminister, kohtuminister 1934—38, kohtukoja prokurör, Riigikohtu prokurör kuni juulini 1940. Riiginõukogu liige ja selle üldkomisjoni esimees. Kanadas Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogu asutajaliige ja esimees kahel korral.

KUSTAV KURG
Riigivolikogu liige

Vandeadvokaat. Valitud 1936 a Rahvuskogu liikmeks ja 1938 a. sama valimisringkonna poolt Riigivolikogusse, olles valitud seal juriidilise komisjoni abiesimeheks. Kanadas — Rahvusliku Välisvõitluse ja Keskõukogu liige. Olnud valitud 1954 Eesti Liit Kanadas esimeheks.

MIHKEL HANSEN
Riigivolikogu liige

Sündinud 29. detс. 1904. aastal talupereмehe pojana Lelles, Pärnumaal. Lõpetanud Tartu Ülikooli õigusteaduskonna 1930. aastal. Töötanud Pärnu Põllumeeste Kogude sekretärina, ajalehetoimetajana ja alates 1930. aastast advokaadina. 1932. aastast alates Eesti rahvaesinduste V Riigikogu, Rahvuskogu ja I Riigivolikogu liige. Töötanud mitmeis parlamendi komisjonide ja samuti oma rühma juhatuses. Rahvuskogus olnud üks põhiseaduse aruandjaist ja iseseisvuse päevil Järva ja Viljandi maavanemaks. Kanadas olnud üks asutajaid ja esimees Toronto Eesti Seltsis, Eesti Liit Kanadas, Eesti Abistamis Komitees ja Välisvõitluse Nõukogus.

EDUARD RIISNA
Riigivolikogu liige

Sündinud 1898. aastal Juurus, Harjumaal. Võttis vabatahtlikuna osa Eesti Vabadussõjast ja lõpetas Tartu ülikooli õigusteaduskonna 1925. aastal. Sooritas pikema maailmareisi, mis viis teda Ühendriikidesse, Austraaliasse ja Uus-Meremaale. Hiljem oli agar Välis-Eesti tegelane. Kandideeris 1937. aastal iseseisvana Eesti Vabariigi põhiseadust väljatöötavasse Rahvuskokku ja valiti selle koosseisu. 1938. aastal valiti Tallinnas Riigivolikokku, mille liikmena tegutses kuni venelased iseseisva Eesti rahvaesinduse likvideerisid. Paguluses elab Tornotos, kus on tegutsenud aktiivselt Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogus, Eesti Liit Kanadas selle organisatsiooni esimehena ja Toronto Eesti Ühispangas.

LEMBIT KOLK
Rahvuskogu liige

Sündinud Muhus 5. okt 1907 a. Algihariduse saanud Muhus, keskhariduse Saaremaa Ühisgümnaasiumis. Sõjaväes teeninud Pärnus 6. jal.pat. ja Sõjakooli aspirantide kursustel. Lõpetanud E. V. Tartu ülikooli õigusteaduskonna 1934 aastal. Eestis töötanud juriidilise nõuandjana, Valiniste Peakomitees ja arhitekt Madis Koiki ehitusettevõttes. Valitud ja töötanud Rahvuskogus 1936/37 a. Paguluses töötanud peamiselt ehitusalal. RVN ja EKN liige.

ÜHENDUS RAHVAESINDUSE JA PRESSIGA USA-s

Rahvuskomitee esimees J. Simonson soovib vastuvõttu president J. Carterilt

NEW YORK (ME) — Eesti Vabariigi 60. a. päeva eel lähetas Rahvuskomitee USA rahvaesinduse kõigile liikmetele, kokku 535 kirjaga palve, et nad võtaks sõna E. V. aastapäeva puhul — mida alati ka varemalt on tehtud. Kirjale oli lisatud 2-leheküljeline ekstrakt Eesti ja eestlaste ajaloost, mis tabavas sõnastuses ja tarviliste faktide esiletoomisega valgustas ka seda kuidas N. Liit lepinguid murdis ja lõpeks Eesti vägivaldselt okupeeris. Erilist tähelepanu on selles osutatud Moskvalt levitatavaile valedele nagu näit., et Eesti j.t. Balti riigid olevat vabatahtlikult ühinenud N. Liiduga j.m. taolised — millised tõsiasjade selgitamisega on hästi ümberlükatud.

Lisaks sellele Rahvuskomitee esimees J. Simonson pöördus isiklikult kõigi RK Esinduskogu liikmete poole, et need samas mõttes astuks kontakti oma piirkonna rahvaesindajatega, ameerika ajakirjandusega jne. Juba mitmel pool on teada E. V. aastapäeva kohastest raadiosaadetest. New Yorgi piirkonnas on võimalus hangitud vastavaks saateks kahest FM-jaamast. Suurem aktus, mis toimub samuti New Yorgis, korraldatakse seniselt Armeenia kultuurikeskuse saalis Eesti Maja naabruses ja selle peamisteks sisustajateks on noored, kaasaarvatult aktusekõnelejana esinev Martin Suuberg, kes on üliõpilane ja esines hästi Võidupüha peakõnelejana L. I. Eesti Külas.

RK esimees J. Simonson saatis RK uue Esinduskogu otsuse alusel president J. Carterile telegrammi, milles ta lähetas paremaid soove ja seda, et president hoiaks USA vabana, tugevana ja jõukana. Edasi avaldas ta lootust, et praegune administratsioon jatkab N. Liidult Eesti, Läti ja Leedu illegaalse inkorporeerimise mittetunnustamist ja abistavaid samme Moskvalt alistatud rahvastele enesemääramise õiguse rakendamiseks. RK omapoolseks nõuandeks on, et USA valitsus asetaks praktiliselt enam rõhku Moskva domineerimise all olevate rahvaste inimõigustele Belgradi konverentsi finaalis ja ka teistel maailma foorumitel. Lõpuks esimees avaldas soovi, et president J. Carter leiaks võimaluse võtta lähemal ajal jutule eesti, läti ja leedu keskorganisatsioonide esimehi, — millise taotluse aluseks ta mainis asjaolu, et sarnane võimalus on olnud teistel etnilistel, usulistel ja rassilistel gruppidel.

JAAN ALMER KATUSETÖÖD

Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.

Helistada tel. 699-5295

Pühapäeval, 5. märtsil kell 3 p.l.
Eesti Maja suures saalis Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuskultuuri komisjoni korraldusel

SÕNASILD KODUMAALE 1978

Sõnalises osas kaastegevad: aupeakonsul **Ilmar Heinsoo**, EKN esimees **Udo Petersoo**, preester **E. V. Velleso**, gaidjuht **Aime Nurmse**, rahvuskultuuri komisjoni esimees **Sven Ehvert** j.t. Ettekandeid.

Muusikalises osas: solistid sopran **Õnne Laikve** ja bariton **Avo Kittask**. Laulab segakoor CANTATE DOMINO **Charles Kipperi** juhatusel.

Pääse $3.—, pensionäridel $2.—

STIPENDIAATIDE KONTSERT
Laureaatide ja stipendiumite väljakuulutamine.

MARGUS LEE KUNSTINAITUS
Pühapäeval, 5. märtsil kell 2 p.l. St. Lawrence Centre Town Hall. Kunstinäituse avamine kell 1—2.

„NAINE TAMMSAARE LOOMINGUS"
SALME EKBAUM, VALVE ANDRE, LYDIA VOHU-VIKSTEN
Lavastatud Tammsaare katkendid: Anne Tüll, Harry Mürk, Allan Teder. Stipendiaadid: Peeter Tammearu, Rosemarie Lindau, Tiina Mitt, Tarmo Teng, Nora-Mall Kerson, Roy Madalvee, Viiu Varik, Do-Re-Mi Viiuliring ja Hamiltoni Helletajad.

metsaülikool

EESTI VABARIIGI
60. AASTAPÄEVA
TÄHISTAMISE

AJALOO SÜMPOOSION

TARTU COLLEGE'i SUURES SAALIS
310 BLOOR STREET WEST
(Sissekäik Madison Avenue'lt)

TEISIPÄEV, 28. VEEBRUAR 1978, Kell 7.45 õ. Sissepääs tasuta
Vello Soots — Avasõna
Vello Salo — Eesti kultuuriloo küsimusi: eesti kirjanduse lugu ja eesti kirjanduslood.

KOLMAPÄEV, 1. MÄRTS 1978, Kell 7.45 õ. Sissepääs tasuta
Heino Jõe — Suur samm — eesti kool 1918—1940.
Imre Lipping — Vabariik 1920—1930: kas staatika või dünaamika?
Vaatlusi kultuuri- ja poliitilise elu arengust.

NELJAPÄEV, 2. MÄRTS 1978, Kell 7.45 õ. Sissepääs $3
Tõnu Parming — Eesti Vabariigi juhtkond riigikriisi vahendajana 1939—1940.
Läheneva suurvõimude kokkupõrke hindamine Eesti Vabariigi juhtkonna poolt ning tema sammud kokkupõrke eel ja ajal.

METSAÜLIKOOLI VEINIÕHTU

High Park Sauna
583 Annette Str.
Kuum, kuiv aur.
Teraapiline masaazh.
Avatud kolmapäevast—laupäevani kella 1—11 õ.
Erilina hinnaalandus pensionäridele kolmapäeval ja neljapäeval $3.00.
Tel. 767-2556.

Ärge unustage meie
E. V. 60. aasta juubeli KONTSERT-AKTUST
pühapäeval, 26. veebruaril s.a. kell 3 p.l.
Convocation Hall.
Pärast aktust kohvilaud tasuta Eesti Maja ja Toronto Eesti Seltsi korraldusel.
KÕIK KUTSUTUD.

VANA ANDRESE KIRIK 1878—1978

100 aastat JUMALA SÕNA KUULUTAMIST

EV 60 a. tähistamine laupäeval, 25. veebruaril 1978

Kell 4 p.l.: Loeng „Sõnasepad ja kirjamehed eesti kultuuriloos 1600—1900. Magister RUDOLF KIVIRANNA.

Kell 6 p.l.: Jumalateenistus. Jutlustab praost RUDOLF KIVIRANNA. Solist ESTRA VÄLI TOOMPUU.
AKTUS. Kohvilaud. Aktusekõne aupeakonsul ILMAR HEINSOO. Eeskava LEENA NORHEIM ja LINDA KAUKÜLA.

Pühap., 5. märtsil VANA ANDRESE 100 a. juubeli jumalateenistus
kl. 11.00 e.l. Laulavad koguduste koorid. Jutlustab õp. ANDRES TAUL. CBC-TV annab jumalateenistuse edasi üle Kanada.

Pühap., 12. märtsil KANNATUSAJA KONTSERT.
kl. 4 p.l. Koor ja orkester. Juhatab LEMBIT AVESSON.

Reedel 3. märtsil s.a. 7:30 õ.—11:30 õ.
Eesti Maja väikses saalis

"CRÉPES"

prantsuse atmosfääriga kohvik. Pakkuda on täidetud pankooke ja mitmet sorti kohvi.
Eeskavas: Ärni Käärid ja „Säde"
KÕIK TERETULNUD!
Põhjala Tütred — Vanemgaidid

Toronto Eesti Baptisti Kogudus
883 Broadview Ave.
Pühapäev, 5. märts kell 6 õhtul

TEISMELISELAULUD

K. Raid'i 1938—1940. a. loodud laulude õhtu.
Kaastegevad: Segakoor, noortekoor, solistid.

KALEV-ESTIENNE PIDU
reedel, 3. märtsil kell 8 õ. Tartu College'is.
Tantsuks „KAJA" orkester.
BAAR ★ SUUPISTED ★ Sissepääs $4.00
KÕIK TERETULNUD!

E. V. 60. a
ÜHISÜRITUS
Devils Elbow, Ont.
24. juuni 1978

VÕIDUPÜHA ja KILLAMÄNGUD

KÜLASKÄIK EESTI MAAKONDADESSSE
RAHVAMÄNGUD
VÕIDUPÜHA AKTUS
JAANIÖÖ TANTS

Vabariigi 60. aastapäeva puhul
tervitame kõiki eestlasi Kanadas

OLGEM KINDLAD VÕITLUSES VABA EESTI EEST!

EESTLASTE KESKNÕUKOGU KANADAS

TERVITUSI EESTI VABARIIGI 60. AASTAPÄEVAKS

„MEIE ELU" TOIMETUS ja TALITUS

Joonistusblokiga Alaskasse . . .

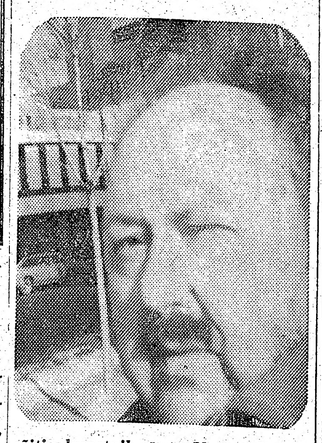

sõitis kunstnik Ants Vomm Torontost, Oma muljetest „külmalt maalt" jutustab ta „Meie Elu" lugejatele reisikirjades, mis hakkavad ilmuma alates järgmisest numbrist.

Aktus Eesti koolis

Toronto Eesti Seltsi Täienduskoolis tähistati E. V. 60. aastapäeva eelmaspäeva õhtul piduliku aktusega, kus kõnelejaks oli dir. Oskar Paas ja eeskavalises osas esinesid õpilased isamaaliku põimikuga. Lähema kirjelduse toome järgmises lehes.

Pensionäride Klubi juhatusliikmeid koos aupeakonsul Ilmar Heinsoo ja pr. Heinsooga Eesti Vabariigi 60. aastapäeva tähistamisel.
Foto — J. Säägi

„VAJAME ÜKSMEELSET JA KINDLA VAIMUGA RAHVUSLIKKU EESTLASKONDA"

Pensionäride Klubi tähistas Vabariigi 60. aastapäeva

Eesti Pensionäride Klubi Torontos tähistas Eesti Vabariigi 60. aastapäeva oma järjekordsel koosviibimisel möödunud nädala neljapäeval. Eesti Maja suurde saali kaetud kohvilaudadesse oli kogunenud erakordselt rohkesti Klubi liikmeid ja nende külalisi, kes veetsid meeldiva õhtupooliku mälestuste radadel mõtiskledes.

Teretulemast ütles Klubi abiesimees E. Loosberg, tervitades eriti Margot Heinsood ja aupeakonsul Ilmar Heinsood, kes koosolijate poole pöördus hästisõnastatud isamaaliku kõnega.

„Täna on selles saalis veel küllalt neid, kes isiklikkude mälestuste põhjal võivad meenutada neid tohutuid raskusi, millega noorel Eesti Vabariigil tuli võidelda, ütles konsul meenutades ajaloo käiku 60. a. tagasi.

Kirjeldades olukorda tänapäeval ta hindas kõrgelt vastupanuliikumist okupeeritud Eestis ja ütles:

„Sellel Vabariigi aastapäeval, kui mõtleme oma kannatavale kodumaale, kuulub meie eriline tunnustus, lugupidamine ja toetus nendele Eesti patrioodidele, kes jätkavad eesti sugupõlvede otsingut vabaduse, tõe ja õiguse järele.

Nende patrioodide eeskuju, meie rahva ja maa kestev orjastamine ja Eesti Vabariigi üllas mälestus kohustavad meid, vabu eestlasi, jätkama oma pingutusi, et Eesti vabaduse hääl ei vaibuks. Meie peame võitlema oma vaenlase jultunud ja valeliku propaganda vastu, nagu oleks Eesti ja teised Balti riigid palunud Kremlit tulla valitsema neid maid ja rahvaid ja vabatahtlikult liitunud Nõukogude Liiduga.

Selleks vajame üksmeelset ja kindla rahvusliku vaimuga eestlaskonda, kes seisab oma organisatsioonide seljataga ja on valmis andma oma panust meie rahvusliku võitluse edasikandmiseks.

Sellel Eesti Vabariigi 60-dal juubeli aastal, mis on kuulutatud Noorte Aastaks pöörame oma erilise tähelepanu meie noortele ja nende organisatsioonidele, kust peab tulema järelkasv meie kahanevale võitlus-rindele. Me kutsume neid ühinema oma isade ajaloolise võitlusega Eesti maa ja rahva vabaduse eest."

Ilmar Heinsoo lõpetas oma kõne president Pätsi sõnadega, mida ta oma rahvale saatis kõrges eas oma vangipõlvest ja mis vabasse maailma jõudsid alles salajasi allikaid kaudu möödunud aastal:

„Ma saadan tervitusi kindlameelsetele, vastupanevatele kangelastele, ja kõigile pagulastele. Mina olen uhke, meie kindlameelne rahvas, olge julged ja kindlad ja püüdke jõuda meie suurele eesmärgile, nimelt et vabaks jääksid meie kodud meie vaba kodumaal."

Sobivalt valitud eeskavalises osas deklameeris Meeri Lehesalu isamaalikku luulet ja klubi naiskoor A. Metsa juhatusel laulis J. Aaviku „Püha, ..põline ..ja ..üllas", ..Joh. ..Zeigeri „Maa meiega", soome rahvaviisi „Mu sünnimaa' 'ja Paul Tammeveski „Kodumuld".

Seejärele kolm paari E.R.R. „Kungla" tantsijaid esitasid rahvatantse ja tutvustavalt võttis sõna Toomas Kütti.

Jumalateenistus 24. veebruaril

Vabariigi 60. aastapäeval toimub Peetri kirikus Torontos kell 7 õhtul jumalateenistus. Tegevad on Peetri koguduse koorid Cantate Domino ja Noortekoor Lootus Charles Kipperi juhatusel. Mängib Vaimulik Orkestri ansambel Inga Korjuse juhatusel. Lembitu skautide lipuvalve. Teenib koguduse õpetaja Oskar Puhm.

Pärast jumalateenistust koguduse naisringi korraldusel pidulik kohvilaud kavaga. Esinevad koorid ja ansambel. Kõneleb K. A. Kadak.

Tähelepanu Balti kunstnikud!

AABS'i konverentsi ja ülemaailmse kujurite sümpoosioni ajaks korraldab Eesti Kunstide Keskus kunstinäituse Toronto Ülikooli Hart House kunstigaleriis 10. maist kuni 4. juunini.

Kõik Balti päritoluga kunstnikud on kutsutud osa võtma. Zhüriiks on mag. Eda Sepp, dr. Joan Vastokas ja Dainis Miezajs, Ontario Art College'i õppejõud.

Kaks tööd võib tuua reedel 3. märtsil, kell 5.30 õ.—9 õ. St. John's Läti kirikusse, 200 Balmoral Ave., Toronto (Avenue Rd. ja St. Clair'i lähedal).

Tööd peavad olema valminud viimase kümne aasta jooksul ja mitte suuremad kui neli ruutmeetrit. Registreerimismaks on $3.—. Palun kaasa tuua lühike elulugu ja töö külge kleepida kunstniku nimi, aadress, töö nimi, hind ja materjal.

Lisainformatsioon: Mall Puhm, 28 Riverside Cres., Toronto, M6S 1B6. Tel. 762-4394.

RAHVATANTS TÄITIS LAVA JA SAALI

„Kungla" ja „Saare Vikat'i" menukas esinemisõhtu

Möödunud laupäeval võisime nautida tavalise peotantsu asemel rahvatantsu lavalises esituses Toronto ja New Yorgi rahvatantsurühmade poolt. John A. Macdonald Collegiate saalis.

Külalisena esitas New Yorgi Eesti Rahvatantsu Rühm „Saare Vikat" põimiku „Vastlapäeva pidu", mille käsikiri, seade ja juhtimine oli Mari Teedla'lt, pillimeheks oli Kaie Põhi ja laulusoologa esines Kalju Ets.

„Saare Vikat'i" esinemises võis märgata ilmselt rõhutatud kergejaigust ja tantsude lavalist viimistlust, mida oli kena vaadata, kuid millega paratamatult kaasus teemaldumine originaalsest rahvatantsust, jättes vabad käed isikupäraseks koreograafiaks.

„Saare Vikat'i" esinemine pälvis teenitult tugeva applausi, mis oleks nagu nõudnud lisapala.

Peale väikest vaheaega Toronto Eesti Rahvatantsijate Rühm „Kungla" esitas pikema põimiku, või tantsu- ja laululavastuse 3 vaatuses, mis sisaldas kokku 43 tantsu ja laulupala.

Põimiku nimeks oli „Rabaküla poiste ehalkäik", mis esitati sujuvalt, aukudeta ja tantsu- ja laulu kõrval ka hea lavalise esinemisega.

Käsikiri, koreograafia, muusikalise saate valik ja üldjuhtimine olid Toomas Metsala kindlates kätes. Esitatud tantsud olid peagu kõik originaalsed, isikupärast koreograafiat oli väga vähe märgata. Pikk põimik oli seatud nii, et terve lava ulatuses toimus pidevalt midagi, võiks öelda — lava elas. Mõni kord läks lavaäärne tegevus isegi liiga huvitavaks, röövides tähelepanu samal ajal esitatud tantsunumbrilt.

Mitmete laulupaladega aitasid tantsule kaasa 4 neidu — Ilo Maimets, Karin Maimets, Leena Norheim ja Silvia Siitam.

Meeldiva üllatuse valmistas „Kungla" saatekorkester. Tavalise pillimehe asemel mängis 11 liikmeline ansambel: 5 akkordeoni, 2 viiulit, 2 kannelt, 1 klarnet ja 1 kontrabass, kes saatemuusikaga ja vaatuste eelmängudega tulid toime üpris hästi.

Sobiv lavadekoratsioon aida, kaevu ja vana aianurgaga oli Ain Allas'e kavandatud, kes ise on kutseline arhitekt ja kuulus ka orkestri koosseisu.

Enne eeskava vääristati kuldrinnamärgiga „Kungla" teenelist abilist ja pillimeest Allan Liiki. Teadustajana tegutses „Kungla" esimees Jaanus Marley, kes peale eeskava tänas kõiki neid, kes olid kaasa aidanud selle lavastuse heaks kordaminekuks, ja punaseid nelke jagati laulukvartetile, orkestrile, rühmajuhtidele (Toomas Metsala, Reet Marley, Kati Lindre, Ester Kapp, Rita Valter), lavakujundajaile ja lõpuks kahele suure vaeva nägijale, Mari Teedla'le ja Toomas Metsalale. Jaanus Marley kinkis „Kungla" rühma poolt „Saare Vikati" tantsurühmale korraliku Kanada vikati, vabandades, et ei leidnud seda õiget „saare" oma.

Mac Donald'i koolimaja saal on uus nii vanuselt, kui ka võõras eestlastele. Võõras saal teeb alati korraldajaile muret, et kas võetakse vaevaks uut kohta üles otsida. Seekord osutus see kartus asjatuks, kuna üle 1100 istekohaga saal näis võrdlemisi täis olevat. Lava on avar ja põrand paraja tõusuga. Autoga on koht hästi kättesaadav ja parkimisvõimalusi on ohtralt.

-m

E.R.R. „Kungla" esimees Jaanus Marley annab kingiks vikati New Yorgi Eesti Rahvatantsu Rühma „Saare Vikati" juhile Mari Teedlale. Vasakul esinemisõhtu üldjuht Toomas Metsala. Foto — S. Preem

KLÜHKLAVERID — PIANIINOD
Petrof, Bluthner, Forster, j.t.
Uued ja renoveeritud.
Kitarrid, akordionid ja teised
MUUSIKARIISTAD
Parandus. Üürimine.
REMENY
house of music Ltd.
538 Queen St. W., Toronto 133, Ont.
Tel. 363-1966

TERVITUSI EESTI VABARIIGI 60. AASTAPÄEVAKS

HAAVANIIT SPRINGMOUNT NURSERIES

R.R.5, Owen Sound, Hwy 21/6
Tel. (519) 376-2080

VEETKE OMA PUHKUS PÄIKESEPAISTELISES FLORIDAS, POMPANO BEACHES

AQUA-MAR-MOTELLIS

Kuulsa „INTRACOASTAL WATERWAY" ääres.

- ★ Motellis Deluxe korterid ja muud tänapäeva luksused. Üks blokk ookeani randa ja mõne minutiline jalutuskäik äridesse ja ööklubidesse.
- ★ Motellis õhujahutus, keskküte ja ujumisbassein.
- ★ RESERVEERIGE aegsasti endale soovikohane ruum. Ajakohased hinnad ja sõbralik teenimine.

555 N. Riverside Dr., Pompano Beach,
Fiorida 33062, tel. 305-943-8800

Omanikud: OSS ja MAIRE RIISMA Torontost
Endised motell „Saltaire" om.

EESTI SPORDIÄRI — tel. 782-7701

PRO SPORT

Rikkalikus valikus suusavarustust:

- MURDMAASUUSAD
- MÄGISUUSAD
- SUUSASIDEMED
- SUUSASAAPAD suures valikus
- LASTESUUSAD valmistatud PÄRNUS

Äri avatud — esmasp.—reedeni kl. 10—kl. 9 õ., laupäeviti kl. 9 õ.

1696 AVENUE RD. (Lawrence ja 401 vahel)

TOOMAS MUST, omanik

ELLEN PETERSONI MOEKOOL

222-4533

Teie ostate meilt soodsamalt Skandinaavia mööblit:

- Elu- ja magamistoa ning söögitoa omi.
- Kontrollige alati meie hindu enne kui ostate.

Äri avatud: esmasp., teisip. 10—6, kesknädalal suletud, neljap., reedel 10—9 ja laup. 10—6.

house of denmark
1942 Avenue Rd. Tel. 787-5767
(HWY 401 2 bl. lõunasse)
Teid teenib sisedekoraator WILLY DAENZER.

PRIORITY TRAVEL LTD.

68 YONGE ST. TORONTO, ONT., M5E 1L1
TELEFON 366-3519

Alati teie teenistuses

Alar Kodanikpork

SAMPO-SAUNA LTD.

1413 Kingston Rd., Scarboro
Telefon 691-2297, õhtuti 694-9773
BURKS FALLS, Highway 11 South, Ontario
Telefon 1-705-382-3520

Ostke SAMPO — SAMPO on parim

TERVITUSI EESTI VABARIIGI 60. AASTAPÄEVAKS

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

Õnnis on rahvas, kelle Jumal on Jehova . . .
T. Laul. 89: 2

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

TORONTO EESTI EV. LUT. USU KOLMAINU KOGUDUS

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS, NÕUKOGU JA JUTLUSTAJA

Vabaduse kuulutuse raadiosaade

EESTI VABAKOGUDUS

Ajakiri „Usk ja Elu"

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS

„Ususõnumi" raadio-jumalateenistused

TORONTO EESTI S. P. ADVENTKOGUDUS

EESTI RAHVUSTEATER KANADAS

TORONTO EESTI MEESKOOR

TORONTO EESTI SEGAKOOR

EESTI RAHVUSTEATER

EESTI RAHVATANTSIJATE RÜHM „KUNGLA"

PÕHJA-AMEERIKA EESTI ARSTITEADLASTE SELTS KANADA OSAKOND

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Harry Saring Real Estate Ltd.
120 Welland St., Pembroke, Ont.
Toronto esindaja — KURT H. WEINBERG
437 Ontario St., Toronto 2, Ontario — Tel. 923-8651
M5A 2V9

TORONTO EESTI PÜSSI- JA PÜSTOLIKLUBI

Eesti Vabariigi 60. aastapäeva puhul tervitavad kõiki relvavendi ja rahvuskaaslasi

EESTI VÕITLEJATE ÜHINGUTE LIIT KANADAS

TORONTO EESTI VÕITLEJATE ÜHING

HAMILTONI EESTI VÕITLEJATE ÜHING

MONTREALI EESTI VÕITLEJATE ÜHING

OTTAWA EESTI VÕITLEJATE ÜHING

TORONTO EESTI SELTS

SAARLASTE ÜHING

HIIDLASTE SELTS

SOOMEPOISTE KLUBI TORONTOS

MULKIDE SELTS

TORONTO EESTI ÕNGITSEJATE JA JAHIMEESTE SELTS

ÜHING EESTI SUVEKODUD JÕEKÄÄRUL

TERVITUSI EESTI VABARIIGI 60. AASTAPÄEVAKS

PARIMAID TERVITUSI
VENNASRAHVALE ISESEISVUSE PÄEVA PUHUL

TORONTON SUOMALAINEN OSUUSPANKKI
(TORONTO SOOME ÜHISPANK)
191 EGLINTON AVENUE EAST, TORONTO, M4P 1K1
TELEFON 486-1533

EESTI ABISTAMISKOMITEE KANADAS
EAK „EESTI KODU"

DEVIL'S ELBOW SKIRESORT
BETHANY, ONTARIO

PETER A. VESA, Q.C.

ENN ALFRED, LL.B.

TÕNIS LAAR, LL.B., B.Sc.

URMAS SUITS, LL.B.

TÕNU TOOME, B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR

ÜHENDUSES ON JÕUD!

TORONTO EESTI ÜHISPANK
Eesti Majas, 958 Broadview Avenue, Toronto, Ontario, M4K 2R6
Tel.: 465-4650
465-4659

SCEPTER MFG. CO.
Toronto – Ontario – Canada

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.
MATUSEBÜROO
467 SHERBOURNE ST.
Tel. 924-1408

Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., TORONTO 7 (Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147, õhtuti 447-1206
NIGUL VIRRO

MURRAY E. NEWBIGGING
FUNERAL HOME
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 MT. PLEASANT RD.
Tel. 489-8811

TAARA NURSING HOME
26 Peter St. N., Port Credit, Ontario
Telefon 278-2213
G. & N. BAJIN

R. S. KANE LTD.
MATUSEMAJA
4812 YONGE ST. (Sheppardi lähedal) WILLOWDALE
Tel. 221-1159

THE RALPH DAY FUNERAL HOME
180 DANFORTH AVE., TORONTO, ONTARIO
Telefon 463-3870

On viha kui põletav tuli

(Vabariigi 60-ks Aastapäevaks)

On aastasadasid läinud,
võib olla läheb veel.
Kui nii, siis mingu — mingu!
Kord vaba taas eesti mees!

Ta vabaks end oli võidelnd,
elas vabalt vabana.
Ja vabana kodumaal elaks,
polnuks sõgedaid sõitlemas.

Neid lepinguks kaks said kokku —
iha hävitada mõlemail:
Üks läänest, teine idast
Eestil' tagusid ahelaid.

Üks mida ise ihkas,
sellel mängis teisele.
Neid mõlemaid eestlane vihkas,
jääb vihkama alati!

Ja viha kui põletav tuli
üha leegina leegitseb
kuni kaob kord viimane suli,
kes valest saada tahab õiguse!

OSKAR EHASTE

Silvia Preem ja Ülo Jürima Detroiti

E. V. 60. aastapäeva puhul toimuvad Detroidis mitmed üritused. Kolme organisatsiooni ühiskorraldusel algavad pidustused kirikliku kontsert-jumalateenistusega Läti kirikus laupäeval, 25. veebruaril kell 5 p.l. (17.00), kus jutlustab koguduse õp. dr. M. Soovik ja samuti orelil organist Emilie Kalkun, kes saadab ka solisti sopran Silvia Preem'i. Nii jumalateenistusel, kui ka sellele järgneval aktusel samas kirikus esinevad Soome Meeskoor „Finlandia", kui ka solist.

Kontsert-aktus algab kell 17.45, kus aktusekõnelejaks on Torontost Ülo Jürima, kelle vahendusel saabub ka ülevaatenäitus, mida ta on koostanud aastate jooksul.

Pärast aktust kogunetakse Bonnie-Brook'i Golfiklubisse, kus algab kell 7 õ. pidulik koosviibimine koos õhtusöögi ja kunstilise eeskavaga. Solistina esineb Silvia Preem ja sõnalises osas noored. Pääsmeid müüvad: P. Einpaul — (313) 561-7135 ja R. Tralla — (313) 545-0698.

Inimõigustest Eestis

Esimese pääsukesena esines USA Kongressis J. Eilberg Pennsylvaniast E. V. 60 a.p. puhul, kus tema kaudu on kantud Kongressi Record'isse Rahvuskomiteelt hiljuti saadetud vastav apell Eesti küsimuses. See on trükitud ära terviklikult 7. veebruaril, milles Eilberg lisab, et Eesti on praegu Ida-Euroopas üks N. Liidult ikestatud riike.

60 aastat tagasi

MIKS MANIFESTI TARTUS EI AVALDATUD

„Meie Elule" kirjutanud Herbert Michelson

2.

Tallinnast Päästekomitee poolt saadetuna jõudsid Eesti iseseisvuse manifesti tekstid Pärnu ja Viljandisse õigeaegselt, kuid Haapsalus olid juba Saksa üksused. Manifesti Tartusse viimine oli usaldatud Karl Ast'ile.

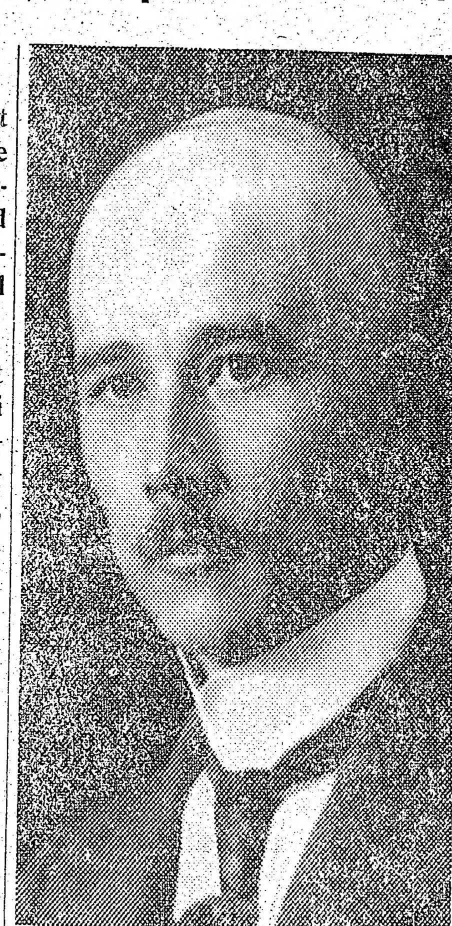

Karl Ast — pidi tooma Eesti Vabariigi väljakuulutamise manifesti Tartusse. Oli sotsiaalrevolutsionäär, Maanõukogu, Asutava Kogu ja Riigikogu liige. Tuntud kirjanikuna ka vastunime Karl Rumor all.

Liikusid ainult sõjaväe rongid. Ast tõmmanud erariietele peale soldati sineli, vormimütsi pähe ja nõgise seljakoti selga, kotis kasukas. Pääsenud 22. veebr. täiskiilutud rongile, istunud vaguni nurka. Püssimehed sundinud vedurijuhi tegevusse, rong hakkas liikuma. Tapal seati uus rong kokku, viies eesti sõjaväelasi lõuna poole, kuna Vene sõdureid pagenud massiliselt Peterburi suunas. Kuigi Tartu oli vabanenud, ei pääsetud teel Peterburi põgenevatest punastest läbi, seda just Tapa ja Tartu vahel. Kuna Jõgeval olnud juba Saksa sõjaväelasi, polnud Astil lootustki Tartusse jõuda.

Samas rongis Tallinnast sõitnud ka Peeter Põld, kaasas manifesti teisend. P. Põld jõudnud küll Tartusse, kahjuks liiga hilja selleks et manifesti avaldada...

SAKSA OKUPANTIDE TARTU JÕUDMINE

Teatavasti jõudsid esimesed Saksa väeüksused Eesti mandrile juba 18. veebruaril. Tartu raekoja ette jõudsid Saksa sõjaväe üksused pühapäeval, 24. veebruaril 1918. aastal.

Nüüd on sellest 60 aastat möödunud. Neid ridu kirjutades, ei mäleta enam kõiki üksikasju, küll aga üldmuljeid veel selgelt. Olin siis 13-aastane. Tartu sakslased, baltlased teadsid 24. veebruari hommikul Saksa üksuste saabumisest tõenäoliselt juba varem. Seda näitas nende kogunemine raekoja ette. Meie elukoha naabruses, Kivi tänaval elunes ka mitmeid saksa perekondi. Sel hommikul oli märgata nende liikumist pidulikumas riietuses. Seadsin ka oma sammud kivisilla poole. Juba sillalt oli märgata raekoja esisel inimhulka, enamikus mustas riietuses eraisikud; seal oli sõidukeid, sõjamasinaid, hobuseid.

Oli peetud juba välijumalateenistus sõjaväelastele Tartu Jaani kiriku pastori Wittrocki poolt. Eesti lipu olid Saksa sõjaväelased raekoja tornist maha võtnud ja Saksa riigilipu lehvima asetanud. See oli päev, mil Tallinnas avaldati Eesti iseseisvuse manifest. Kahjuks saadi sellest Tartus alles hiljem teada.

Oli süngvõitu talihommik, pühapäev, 24. veebruaril 1918. Külm, udune, langes ka lumehelbeid. Esimesed Saksa üksused olid kohale jõudnud, neid saabus päeva jooksul rohkesti juurde. Peatusin Küüni (Võidu) tänava nurgal vähemalt pool tundi, kuulates ja vaadates kõike mis sündis Raekoja esisel ja Suurturul. Autosid, sõjaväe sõidukeid oli juba õige mitmeid saabunud koos sõjaväelastega mundrites ja kiivrites. Ka hobuseid oli. Mõni kahur ja kuulipildujaid ratastel oli seal mitmeid.

Meenub selgelt too keskne kuju, kogunenuist ümbritsetud preisi tüüpi kitsehabemik, tukev pikk mees. Pikas heledamas nahkses lahtiste hõlmadega kasukas seisis ta raekoja ees kõrgemal „poodiumil", tõenäoliselt sõjaväe suuremal sõidukil. Õige hoopleva, võidurõõmsa naeratusega ülemeelikus ilmes; kätega zhestikuleerides ta vahetas tervitusi, vesteldes ümberolijate Tartu sakslaste esindajatega. Tõenäoliselt oli ta kõrgem sõjaväelane, tal võis ka ohvitseri munder olla kasuka all. Teda ümbritsesid sõjamehed kiivrites, kuna eespoolt ümbritses teda Tartu sakslastest inimmass, eriti palju keskealisi ja vanemaid daame mustades kübarais „schleieritega", jättes teatud määral matuseliste ilme. Voorisõidukeid ümbritsetud sõdureist oli näha tänaval Mannteuffelinimelise hoone esisel.

Kohal olnud väeüksuse komandat, kolonel-leitnant, tõenäoliselt eelkirjeldatud isik teatanud, et nad on tulnud Eestisse Saksa keisri käsul maad vabastama, avaldanud arvamust et Eesti-Liivi ja Kuramaa varsti ühinevad Saksamaaga. Ühtekokku oli kogunenud nii sõjaväelasi ja eraisikuid vast paarisaja ümber. Oli ka lühisõnavõtte ja hüüdeid. Teatavasti ei lubatud Tartu linnapeal J. Kriisal sõnagi ütelda.

Tartu Suurturu avarad kõnniteed on suurte sündmuste puhul olnud tulvil rahvast rõõmsas meeleolus. Kahjuks sel süngel hommikul oldi eraldatud, reas harvendatult kõnniteedel tõsiilmelistena, ei tervitusi ega vähematki kaasaelamist. Päeval, mil Eesti iseseisvus Tallinnas ja mujalgi väljakuulutati, võttis vana Tartu vastu võimukandjad tõsiilmelistena ajutiseks varjule pugenud ja „jalga lasknud" punaste vägivalla valitsejate asemel Saksa okupandid, teadmatult mida aeg võib kaasa tuua.

„KÄSIN-KEELAN" AJAJÄRK

Linna seati üles kahurid ja kuulipildujad ning valvepostid seisid Suurturul suure rõduga „Mannteuffeli" maja ees, kuhu asus Saksa vägede staap ja komandantuur. Linna valitseti karmilt; majadele tänavanurkadel kleebiti liikumist piiravad käskkirjad, relvade kandjaid ähvardati surmanuhtlusega. Tartus algas „käsin-keelan" ajajärk. Isegi seesuguse tõsiasja ja ähvarduse puhul ei puudunud rahva hulgas huumorijoont, reageeriti ütlusega: „käsin, keelan, poon ja lasen".

„Postimees" allutati kohe tsensuurile, iseseisvuse manifestist ei tohtinud keegi teada ega kõnelda. „Dorpater Zeitung" hoiatas: „Lõpp on jutul Eesti iseseisvusest, maksab ainult võitja õigus". Kella 6 õhtul kl. 6 hommikul oli tänavail liikumine keelatud. Toidupuudus piinas elanikke: suhkur kadus müügilt, leib läks normi-süsteemile, muudest toiduainetest kõnelemata.

Saksa ajalehe räuskav toon mõnitas fanaatilisi uskujaid, et Inglismaa Eestit Moskva eest kaitseb, unistus omariiklusest tulevat maha jätta. Oli ilmne, et Saksa okupandid püüdsid Eesti iseseisvuse mõtteid igati sumbutada. Kevadepoole vangistati mitmeid, kes julgesid Eesti iseseisvusest kõnelda. Tallinnas teostati vastupanu sumbutamiseks Eesti kandvamate tegelaste arreteerimist, — K. Päts, K. Koonik, J. Vilms, J. Raamot. Teatavasti arreteeriti Pärnus manifesti väljakuulutajad juba järgmisel päeval.

Eestikeelne kirjasõna pandi valju tsensuuri alla. Tartu ülikool korraldati ümber saksakeelseks Saksa rahvusest õppejõududega. Kooli poliitikas oli kavatsusel ulatuslik saksastamine.

Sakslaste lüüasaamine läänerindel ja Saksamaal puhkenud revolutsiooni tõttu lakkas ka Eestis okupatsioon. Eesti Ajutine Valitsus astus 11. novembril taas avalikult tegevusse. Järgnes asutiste ülevõtmine okupatsiooni võimudelt. Tartus, lõunarindel teostus okupatsiooni lõpetamine lepingu sõlmimisega Eesti Ajutise Valitsuse ja Saksa peavoliniku A. A. Vinninguga.

Herbert Michelson

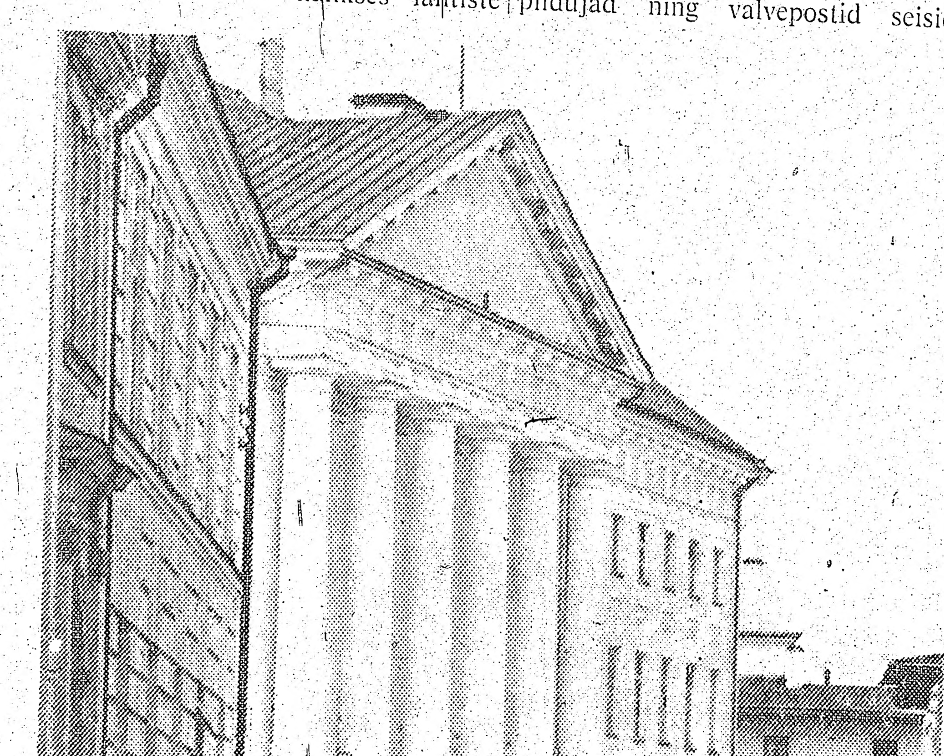

Tartu Ülikool 1924. aastal. (J. Säägi kogust)

„MEIE ELU' 'talituses on müügil kõik paguluses ilmunud ilukirjandus ja suures valikus heliplaadid.

Tõlkeauhind soomlasele

Läinud aastal loodi Eesti Tõlkefondi juurde Robert Teene mälestuseks tõlkeauhind, mille esialgse majandusliku aluse panid kokku lahkunu lesk, sugulased ja leinavad sõbrad, andes lillede ja surmakuulutuste raha Eesti Tõlkefondi kasutusse.

Eesti Tõlkefondi juhatus otsustas seda esmakordset ja eeskujuna kõrgesti hinnatavat tegu meie kultuurielus jäädvustada Roobert Teene nimelise tõlkeauhinna loomisega. Kuna soome armee vabatahtliku ja suure hõimusõbra Robert Teene idealismist kantud noorus pärast Tallinna Poeglaste Kommertsgümnaasiumi lõpetamist möödus just Soomes ja Rootsis, siis antakse Robert Teene nimelist tõlkeauhinda Eesti Tõlkefondi poolt tunnustusena silmapaistvaile tõlkijaile, kes on viinud oma tööga eesti kirjandust soome ja skandinaavia keeltesse. Auhinna suurus ja selle väljaandmise sagedus olenevad tulevikus laekumistest Robert Teene nimelisse tõlkeauhinna sektorisse Eesti Tõlkefondi juures.

Eesti Tõlkefond (millele pandi alus Arved Viirlaiu poolt oma romaani Graves Without Crosses honorari annetusega) on otsustanud Eesti Vabariigi 60. aastapäeval välja anda esimese Robert Teene nimelise tõlkeauhinna. Auhinna suurus on $1 000 ja see on määratud mag. Martti Rauhalale kui kõige silmapaistvamale eesti kirjanduse tõlkijale viimase 17 aasta jooksul.

Mag. Martti Rauhala kvaliteetsel ja elaval soomendamisel on ilmunud järgmised eesti autorite tööd: Ilmar Talve, Juhansonin matkat, 1961; Herbert Salu, Eduard Vilden historiallistet romaanit, 1964; Arvo Mägi, Viron kirjallisuuden historia, 1965; Arved Viirlaid, Ristittömät haudat, 1968; Oskar Luts, Arno ja kumppanit, 1973; Aleksander Warma, Lähettiläänä Suomessa, 1973; Mats Traat, Viisi tänssia, 1976.

Loetelule lisandub arvukas hulk Ivar Ivaski, Raimond Kolk'i, August Sanga, Minni Nurme, Paul-Eerik Rummo ja teiste luuletuste tõlkeid ning artikleid ja arvustusi eesti kirjandusest soome ajakirjandusse.

Eesti Tõlkefondi Robert Teene nimelise tõlkeauhinna zhürii (koosseisus Antoni Truuvert, esimees, Ilme Teene, Urve Karuks, Hannes Oja ja Arved Viirlaid) on teinud oma otsuse üksmeelselt ja soovib mag. Martti Rauhalale õnne ja edu tema tulevases tõlketöös eesti kultuuri ja kirjanduse vahendajana meie hõimudele Soomelahe põhjakaldal.

LENNUHINNAD KANADAST HELSINGI MONTREALI KAUDU

Lähtekoht	I klass ühe-otsa hinnad	Turistiklass ühe-otsa hinnad	14—21-päevane ekskursioon	22—45-päevane ekskursioon	Noortehind (12—21 a.)	APEX-hinnad
Talveperioodi hinnad kehtivad 15. 9.—31. 5. väljaarvatud APEX)						APEX talveperioodi hinnad 1. 9.—31. 5.
Montreal	$811	$408	$771	$529	$453	$416
Toronto	897	438	814	553	477	440
Vancouver	1141	538	923	643	567	530
Sudbury	901	464	883	641	565	528
Thunder Bay	955	473	841	583	507	470
Sault Ste. Marie	936	473	841	583	507	470

APEX: ekskursiooni etteostuhind kehtiv 14—45 päeva, 1. 10. 77—31. 3. 78

Kõigist ülalnimetatud linnadest erilised ühendused FINNAIR'i lendudega Helsingi

Ekstra jõululennud Montrealist Helsingi 21. ja 26. detsembril. Reserveerige endale koht APEX-lendudele õigel ajal, kuna kohti on ainult piiratult saadaval.

KÜSIGE SÕIDUAEGU OMA REISIBÜROOLT VÕI OTSE FINNAIR'ilt.

TORONTO
8 King St. E.
M5C 1B5
Tel. (416) 362-1511

Reserveerimiseks:
Tel. (416) 869-1053

MONTREAL
625 President
Kennedy Ave.
H3A 1K9
Tel. (514) 282-1173

Reserveerimiseks:
Tel. (514) 879-1752

FINNAIR

Reservatsioonid väljastpoolt Torontot ja Montreali teha järgmistel kohtadel: Edmonton, Guelph, Hamilton, Kitchener, London, Ottawa, Sault Ste. Marie, St. Catharines, Sudbury, Thunder Bay, Waterloo & Windsor. Küsige oma keskusest alloleval numbril, mis on teile tasuta. ZENITH 1-3720.

Hinnad vajavad valitsuse kinnitust.

JÕEKÄÄRU UUE „PLAASTRI PLATSI" SUUSATON

Suusapäev 5. märtsil ambulantsi ehitamise toetuseks

Esimene eestlaste poolt korraldatud „suusaton" algab Morningside Pargis Scarboros pühapäeval, 5. märtsil kell 11. Osavõtjate poolt korjatud toetused lähevad uue ambulants-ehituse otstarbeks.

Sona „suusaton" on tuletatud ingliskeelsest „walkathon" ja „skiathon". Selliseid tegevusi on juba aastaid kasutatud heategevate ürituste toetuseks, kuid neid ei ole teatavasti veel esinenud eestlaste tegevuses. Mõte on, et suusatonist osavõtja palub mitte osavõtjatelt — kas eestlastelt või kanadlastelt toetust. Summaks on 50¢ umbes 1 km pikkuse lühema ringi sõidu eest ja $1.00 umbes 5 km pikema ringi eest. Ka suuremad toetussummad on teretulnud. Toetuslubadused korjatakse levitatud blankettidele või antakse korraldajatele suusapäeval oma tehtud märkmed, kus tähtsad on toetaja nimi, aadress ja summa. Raha korjatakse hiljem kokku.

Uue ambulantsi järele on suur vajadus. Iga päev tehakse suvekodu kestvusel umbes 40 visiiti laagriõe juurde, keskmiselt 1—3 last ööbivad ambulantsis ööseti kas jälgimise või karantiini põhjusel, ning 5—6 last nädalas viiakse õe poolt kohalikku haiglasse, tavaliselt vaid lühivisiidiks. Laagrit külastavad eesti arstid on tihti annetanud oma aega kohapealseks laste järelvaatuseks vastuvõtteruumis ja on sellega vältinud mitmel korral tülitavat haiglasõitu.

Praeguste probleemide hulka kuuluvad puudulik putukate-kaitse, puudulikud nakkushaiguste isoleerimisvõimalused, puudulik ooteruum, ja puudulikud rohtude hoidmisvõimalused. Et olukorda parandada on juba möödunud suvel meditsiinilise personali poolt tehtud külaskäike teistesse laagritesse lõuna-Ontarios, et tutvuneda paremate lahendustega.

On ka uuritud sellel teemal ilmuvat erialakirjandust ja tulemusena on nüüd valminud arhitektiplaan, mille pisiasjad on juba sõelumisel kasutajate poolt. Kuna sõna „ambulants" tundub liiga külm ja kliiniline ja „esmaabipunkt" on ebatäpne, on esialgse ettepanekuna uue ehituse nimeks soovitatud „Plaastri Plats". Ehituskulusid loodetakse all hoida talgutööde läbi. Kulusid tuleb siiski palju ja osaliseks abiks pöördutakse lahkete toetajate poole.

Suusatonist loodetakse osavõttu paljude poolt, ükskõik mis vanuses. Päev on mõeldud mõnusa tuuripäevana ja mitte võistlusena. Rajad peaksid tulema siledad ja hästi sisse sõidetud Plaastri Platsi personali poolt. Väikelaste lõbustamiseks on ka ette nähtud lastesõim kelgumäel, et vanemad saaksid ise suusatada. Tuleb vaid märkida, et kohapealsed tualetid on talveks kinni pandud. Vajaduse korral tuleb sõita läheduses asuvasse ostutsentrumi. Toidu eest muretsevad osavõtjad ise, kuid mahla pakutakse korraldajate poolt.

Kui ilm või lumeolud ei luba, jääb suusaton ära. Informatsiooni selle kohta on saadaval telefonil 481-9186.

Tiiu Leek Saksa TV-s

Saksa televisiooni Kagu-Saksa programmis näidati 9. veebr. William Weintraube romaani järgi 1974. a. Kanadas vändatud filmi saksakeelse tiitliga „Aus Liebe links" (armastusest pahempoolseks). Üheks kandvamaks peaosaliseks oli eestlanna Tiiu Leek.

Aleks Haavaniit annetas Sihtkapitalile $13.500

Eesti Sihtkapitalile Kanadas saabus aastavahetusel elavnenud laekumiste hulgas seniste annetustega võrreldes kõige suurem summa — $13,500. Selle erakorralise toetuse tegi aiandusteadlane Aleks Haavaniit Owen Soundist, kelle kogupanus meie rahvusliku töö ja kultuurilise tegevuse toetamiseks Eesti Sihtkapitalile Kanadas ületab nüüd juba $30,000.

Esialgsed kokkuvõtted näitavad, et laekumised Eesti Sihtkapitalile Kanadas on viimasel tegevusaastal kujunemas ligemale kolm korda suuremaks kui aastal enne seda. Eesti Sihtkapital Kanadas kaudu on seega lühema kui nelja aasta jooksul laekunud eestluse kõigi alade edasiarendamise ja meie ühiskonna majandusliku aluse kindlustamiseks üle $62,000.

Rahalistele annetustele lisaks võib Eesti Sihtkapital Kanadas juba nüüd arvestada suurema arvu testamentidega, mille kaudu meie meeste ja naiste raske töö tulemusena muretsetud kinnis- ja teised varad ning pärandussummad suunatakse eestluse tegevusaladele Eesti Sihtkapital Kanadas kaudu, ärakasutades seadusepäraseid tulu- ja pärandimaksu soodustusi. Senini teadaolevaist on siin tegemist suuremate väärtustega.

Peale Hanno Kompuse Mälestusfondi, mis moodustati Eesti Sihtkapital Kanadas juurde Hanno Kompuse edukalt levinenud teose „Kustutamata nälg kunsti järele..." müügi summadest Rahel Olbrei Kompuse algatusel, on Eesti Sihtkapital Kanadas juurde loomisel või arutluse all Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Tütarlaste Gümnaasiumi Mälestusfond, Johanna Pätsi Mälestusfond ja Koolifond.

TÄNUAVALDUS

T.E.V.Ü. juhatus tänab kõiki, kes osa võtsid ühingu 25. aastapäeva juubelipeost, laupäeval, 28. jaanuaril 1978. a. Surim tänu üksikisikutele ja organisatsioonidele, kes lahkelt annetasid loterii heaks: Eesti Abistamiskomitee, Rahvuslaste Kogu, Later Insurance, Ratas Optical, Blauhut Portselan, Rooneem's Pagariäri, Poko's Meat.

Täname peokõnelejat ksv. H. Kore ja pianist P. Tammearu.

T.E.V.Ü. juhatus

TERVITUSI EESTI VABARIIGI 60. AASTAPÄEVAKS

H. ROONEEM'S BAKERY

484 QUEEN ST. WEST — Tel.: 366-1205 ja 366-3619
TORONTO, ONT.

HOGAN PONTIAC BUICK LTD.

PAUL JUTTUS

ARTISTIC WOODWORK CO. LTD.

ABACUS MANUFACTURING LTD.

369 DANFORTH RD., SCARBORO, ONT.
Tel. 694-3487

V. REINSALU J. NEWER

Parimaid tervitusi
Eesti Vabariigi 60. aastapäevaks!

SCANDIA HOUSE INTERIORS LTD.

1290 Bay St., Toronto, Ont. — Telefon 922-3145

EESTLASTELE TUNTUD SOOME KARUSNAHAARI

FURS by FINN

191 Eglinton Ave. East, Toronto, Ont. — tel. 488-1701

EXPORT TOOL & WELDING Co. Ltd.

2074 Kipling Avenue North, Rexdale, Ont.
Telefon 743-7100

P. Kriisa

EESTI MAJANDUSKLUBI KANADAS

H. LATER & CO. LTD.

INSURANCE

ESTO CONSTRUCTION CO. LTD.

RAYWAL LTD.

Telefon 889-6243

ORAV STAIRS

82 GREEN LANE, THORNHILL, ONT. — 889-3381

TECHNOGRAPH

Div. of HEINO KASAK ENTERPRISES LTD.
356 McRae Dr., Toronto, Ont. M4G 1T5

SILKSCREEN PRINTING SUPPLIES

GRIMM'S FOODS LTD.

2160 HWY 7, THORNHILL, ONT.

Telefon 669-1648

Eesti kellasepaäri

R. PILVET

81 QUEEN ST. EAST, TORONTO, ONT.

KINDLUSTUSBÜROO

ILMAR HEINSOO

958 Broadview Ave., Ruum 202,
Toronto, Ont. M4K 2R6
Telefon 461-0764

Koondame oma ühiskonna majandusliku jõu eestluse sihtide teenistusse!

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS

National Estonian Foundation of Canada
958 Broadview Ave., Toronto, Ont.

Annetus- ja pärandussummad on vabastatavad tulu- ja pärandusmaksust.

EESTI KLISHEETÖÖSTUS

MANG ENGRAVING LTD.

483 Bathurst Street, Toronto, Ont.
Tel. 368-6354

MONTY HALL

EESTI KIRJANIKE KOOPERATIIV

UNO MANKIN, Realtor

2670 Yonge St., Toronto 12
(sissekäik Lytton Blv.)
Tel. 487-4477

TERVITUSI EESTI VABARIIGI 60. AASTAPÄEVAKS

Eesti äri

The Scandinavian Shoppe

41 Charles St. W., Toronto.
Tel. 964-3416

1 tänav lõunapool Bloori, Bay ja Yonge vahel

FINN HOME BAKERY AND DELICATESSEN

281 Danforth Ave., Toronto, Ont. — Tel. 463-3331

Äri avatud: Teisip., kesk., neljap. kl. 9—6, reedel kl. 9—7, laup. kl. 9—4. Esmasp. suletud.

R. Sahlberg

OPTIKA- JA KELLASEPAÄRI
J. RATAS

247 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel. 465-6251

Eesti Kullasepa Töökoda

ANVIL JEWELLERY LTD.

Tel. 864-9752

SUOMI-AITTA — tel. 483-6650

2031 YONGE ST., Toronto, Ont.

Esmajärgulised Import-Artiklid Soomest.

Ria ja Vilho Naskali

Eesti karusnaha tööstus ja äri

LEE FURS

707 Mt. Pleasant Road, Toronto
Tel. 483-6851

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

Tel. (416) 466-1951, 466-1502
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(At "Chester" Subway Station)

Soome joogid:

FINLANDIA VODKA
LAKKA-LIKÖÖR
on müügil LCBO ärides

GYAKI AGENCIES

Tel. 531-9946
Palume helistada vajaliku informatsiooni saamiseks.

TIP TOP AUTO COLLISION

3323 Danforth Ave., Toronto, Ont.
(idapool Pharmacy Avenue'd)

Kõik auto värvimis- ja keretööd. Korralik töö.

Tel. 699-6976 JOE MURILLO

H K INSURANCE AGENCY

23 Westmore Dr.
Suite 200, Rexdale,
Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

EESTI FOTOÄRI

JANE PHOTO SUPPLIES

317 JANE ST., TORONTO
Äris — 762-2213
LEO ROSSBAUM

DESIGN PRODUCTS

Soome kinkeesemete ja murdmaasuuskade spetsiaal äri

design products

2584 Yonge St. 488-7272
288 Danforth Ave. 466-8001

Räägitakse eesti keelt.

TEX-COAT

vabastab teid värvimismuredest 25 aastaks!
Suur värvide valik
20 a. kirjalik garantii.

MR. HOME

IMMO KOIVISTO
940 Alness St. Unit 12, Downsview — Tel. 661-3021

SOOME REISIBÜROO TEL. 485-9437

KOHO INTERNATIONAL TOURS INC.

191 Eglinton Ave. E., Suite 304,
Toronto, Ont., M4P 1K1, Canada

AINO KAING

Tel. 757-5080

Reservatsioone reisideks lennukitele ja laevadele

KANGAS SAUNA HEATERS

Box 396, Willowdale, Ont.
M2N 5T1 — Tel. 222-7142

SOOME ÄRI

VIKING FOODS & IMPORTS

133 Laird Drive, Toronto M4S 3V5
Tel. 425-0450

EESTI ALUMIINIUMI KOMPANII

H. ÕSSO

Tel.: tööstuses — 832-2238
kodus — 884-4558

LÄTI ÄRI

BROADVIEW DELICATESSEN

141 Danforth Ave., Toronto — Tel. 465-9905

A. Mikelsone

Läti ärid:

Downtown Wools Arts & Grafts

368-5011
9 Queen St. East, (Queen—Yonge) Toronto

Broadview Wools Arts & Grafts

469-2005
Broadview Ave. (Allmaaraudtee j.), Toronto

SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS IMPORTEERITUD:

villane, nylon, mohäär lõngad j.m. sobiv kudumiseks, põimimiseks, heegeldamiseks, tikkimiseks ja sõlmitud narmastikuks (macrrame). Samuti linane riie ja kanvas, igasugused heegeldatud kinkeesemed — kindaid, mütse, kampsuneid jne.

Äri avatud nädalapäevadel: kl. 9—6 õ., neljap. ja reedel kl. 9—8 õ. ja laupäeval kl. 9.30—4 p.l.

KÄSITÖÖ ÕPETAMINE. SOODSAD HINNAD.

THE FINNISH PLACE — 222-7575

5463 YONGE STREET
WILLOWDALE, ONT.
(Finchi lähedal)

EESTLASED — TERETULEMAST!

FINN TASTE BAKERY

7 Grantbrook Ave. (Finch Plaza)
(Finchi nurgal, Bathursti ja Yongi vahel)
TELEFON 225-0824

Meilt saate maitsvaid saiu ja küpsisejd pidudeks ja igapäevaseks.

EXCLUSIVE DELICATESSEN CO.

43 Mulock Ave., Toronto 9. Ont.
Telefon 766-6007

J. MISKINS

ANNETTE BAKERY

45 Algie Ave., Toronto
Tel. 255-6791

EAGLE'S NEST

30 Dewson St., Toronto, Ont.
Tel. 534-0563

Müügil puhas, pastöriseerimata mesi

S & G TIRE SERVICE

459 RONCESVALLES AVE., TORONTO
TEL. 534-6602

Töö kiire ja täpne.

Avatud: esmaspäevast—reedeni kl. 8.30—6.30 õ.
laupäeval kuni kella 1.30 p.l.

S. MALMSTRÖM & SON, Co.

Eesti Vabariigi 60. aastapäeva tähistamiselt Kolmainu Koguduses. Kõnetoolis Manivald Randla.

Foto — S. Preem

PEAME KAASA AITAMA KOMMUNISTLIKU AGRESSIOONI PIDURDAMISEKS

E. V. 60. aastapäeva tähistamine Kolmainu Koguduses

Möödanud pühapäeval toimus Kolmainu Koguduses Eesti Vabariigi 60. aastapäeva tähistamiseks jumalateenistus ja koosviibimine.

Jutluse teemaks oli õp. Gnadenteich valinud usu Jumalasse ja usu endasse. Endausaldus on kogu meie elu alusmüüriks, niisama nagu suur usaldus ja usk Jumalasse võib imet teha.

Jumalateenistust kaunistas lauludega sopran Silvia Preem, lauldes „Minu altar" ja „Laske mul nutta". Solisti saatis organist Georg Iltal.

Jumalateenistusele vahetult järgnenud koosviibimisel Silvia Preem esines kahe lauluga: „Tasa, tasa, tuulekene" ja „Kevadalul". Koosolijate soovil ta laulis veel lisapalana „Mul oli üks väikene laululind". Saatjaks klaveril oli Georg Iltal, kes hiljem oli ka teadustajaks.

Päevakohase kõne pidas Manivald Randla.

Ta ütles muuhulgas: Eesti rahvas kannatab võõra okupatsiooni all, mis on vaenulik ja karm. Meie peame siin kogu oma nõu ja jõuga kaasa aitama selleks, et pidurdada kommunistlikku agressiooni.

1975 a. läks 35 aastane Jüri Kahar vaenlase vastu tunnistajaks Euroopa Julgeolekukonverentsile Helsingis. Vaenlase salasepitsusil ta arreteeriti.

Vaba maailma vastu kasutab kommunistlik Nõukogude Vene sõpruslepinguid, mida murtakse niipea kui vaja, ja spionaashi. Ka Kanada saatis maalt välja 13 Vene spiooni, nende hulgas 2 eestlast: Voldemar Veber ja Peeter Lillenurm. Neist viimane oli tegev ka Jüri Kahari vangistamisel Helsingis. Kanada parlamendi juures on loodud kommitee, kelle ülesandeks on leida ja karistada neid Kanada kodanikke, kes töötasid koos Nõukogude Vene spioonidega."

Pärast kõnet lauldi ühiselt Eesti hümni.

PEETER LILLENURM JÄLITAS BALTASI HELSINGIS

Kolmest Ottawa Vene saatkonna juurde rakendatud eestikeelt kõnelevast KGB agendist oli kõige lühem „karjäär" Kanadas Peeter Rudolf Lillenurm'el, kes koos oma venelasest naise ja 6-aastase pojaga pidi 21. veebruariks olema maalt lahkunud.

Lillenurme nimi ja isik said Balti välisvõitlusorganisatsioonidele tuttavaks juba 1973. a. juulis, mil ta tegelos nn „balti üheksa" jälitamisega Helsingis koos sealse N. Liidu saatkonna 2. sekretäri ja konsuli Aleksander Mihhailovitsh Krahen'iga.

Üks jälitatavatest oli Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogu väliskomisjoni esimees Jüri Kahar, kes Helsingisse oli sõitnud organisatsiooni ülesandel.

„Soomes olid nii Lillenurm kui Krahen tuntud KGB agentidena" ütles Jüri Kahar „Meie Elule". Peeter R. Lillenurm olevat sündinud Tallinnas 1946. a. ja soomlaste väljenduse kohaselt „alatute võtete ekspert". Oli sihvakas ja sileda välimusega noormees, ent jäiste silmadega. Juba ta isa Rudolf Lillenurm olevat venelasi teeninud miilitsaülemana.

Õhtul enne Balti delegatsiooni ärasõitu Helsingist korraldas delegatsiooni juht leedulane dr. Joseph Valiunas eine Palace Hotellis. Naaberlauas istus soome „ihukaitse" ja samas lähedal Lillenurm ja Krahen.

Ottawase ilmus Lillenurm möödunud aasta augustis, asendama juulis lahkunud Voldemar Veberit ja kandis samuti 2. sekretäri nimetust.

Nikolai Nellis Eesti Seltsi esimeheks Vancouveris

Pühapäeval, 12. veebruaril pidas Vancouveri Eesti Selts „Meie Kodu" ruumides oma korralise aasta-peakoosoleku.

Koosolekut juhatas A. Suurkask ja protokollis H. Jaako. Eelmise aasta peakoosoleku protokoll loeti ette ja kinnitati. Esimees V. Veemees luges ette seltsi tegevuse aruande. Tegevusaasta vältel oli korraldatud 11 mitmesugust üritust. Seltsi juhatuse liikmed olid elavalt osa võtnud Vancouveri Multicultural Society koosolekutest ja seltsi abiesimees Tiina Aias võttis osa nende poolt korraldatud kooliseminarist. Samuti esitas selts sooviavalduse $400 toetuse saamiseks, mille andmist on kinnitanud minister Ron Basford telegrammiga.

Seltsi juhatus on andnud toetusi $200.— V.E.S. Täienduskoolile, $100.— UBC stipendiumi rohuteaduse üliõpilase Mai Rumma'le, $100.— Eesti Liidule, $25.— Eesti Kirjandusfondile New Yorgis, $100.— Eestlaste Kesknõukogule Kanadas ja $400.— Vancouveri Eesti Kirikufondile. Seltsi kuukirja „Läänekaare Postipoiss'i" oli aasta jooksul välja antud viis numbrit.

1977/78 a. seltsi tegevust võib lugeda hästi kordaläinuks ja ka majanduslikult töötas selts tõhusa ülejäägiga lõpetas hr. Veemees oma aruande.

Laekuri hr. Suurkask'i aruandest selgus, et tegevusaastal oli tulusid olnud $15.119,47 ja eelarve 1978. a. peale tasakaalustatud $15.560,00 peale.

Esimehe kandidaadiks esitati Nikolai Nellis, keda koosolekust osavõtjad sajaprotsendiliselt aktsepteerisid.

Revisjoni komisjoni valiti ihrad Pae ja Kallas ja prl. Joasalu.

Seltsile kuuluva „Mäeotsa" talu eest lubasid abielupaar Raudsepp'ad endiselt oma tööd jätkata ja samuti ka mitmed ringide juhid.

Sissemurd kirikusse Vancouveris

Ööl vastu 13. veebruarit oli tungitud Vancouveris EELK Peetri koguduse kirikusse ja sellega ühenduses olevatesse „Meie Kodu" ruumidesse.

Oli sisse murtud koosolekute ruumi, raamatukogusse j.n.e Ka lukusolnud seinakapid ei olnud armu leidnud, samuti välisukse küljes asuv postkast.

Sissetungijad otsisid nähtavasti raha või väärtasju. Esialgse vaatlusega ei leitud midagi puuduvat.

Ruumidesse pääsesid sissetungijad nähtavasti valevõtme abil, sest välisustel ei leitud sissemurdmise jälgi.

EESTI KINNISVARADE VAHENDUS

UNO MANKIN

Toronto Real Estate Board'i liige

Oleme kolinud UUS AADRESS ON: 2670 A. YONGE ST.

Sissekäik Lytton Blvd-ilt.

Tel. 487-4477.

Kodus Tel. HI 7-2017

Sõbralik ja õiglane teenimine.

Pühitseti Leedu Vabariigi 60. aastapäeva

Leedu ühiskond Kanadas tähistas nädalavahetusel pidulike kokkutulekutega Leedu Vabariigi väljakuulutamise 60. aastapäeva. Torontos toimus reede õhtul Leedu kiriku saalis suurem vastuvõtt, millest võttis osa arvukalt leedu seltskonna esindajaid ja väliskülalisi. Vastuvõtule olid tulnud mitmed välisriikide esindajad USA peakonsuli J. Diggins'iga eesotsas, parlamendiliige dr. S. Haidasz, provintsiparlamendi liige M. Campbell ja arvukalt rahvusgruppide esindajaid. Eestlasist olid vastuvõtul aupeakonsul I. Heinsoo abikaasaga, EKN esindajad L. Leivat ja E. Salurand, Kanada Eesti Võitlejate Ühingute Liidu eesimees K. Tori, Balti Naiste Nõukogu esinaine H. Aruja ja teisi. Külalisi tervitasid Leedu peakonsul J. Zmuidzinas ja Leedu Ühiskonna esimees J. Simanavicius, märkides leedulaste jätkuvat vabadusvõitlust. Õhtul esitati muusikalisi ettekandeid.

Pühapäeval peeti Mississaugas asuvas Leedu Majas Leedu Vabariigi 60. aastapäeva aktus, millest võttis osa umbes 1000 inimest. Külaliskõnelejaks oli mitmekultuurilisuse minister N. Cafik, kes kõneles Kanada mitmekultuurilisusest, mis aitab Kanadat ühendada, ja rõhutas, et igal rahval on õigus vabadusele. Tervitusi tõid Ameerika peakonsul J. Diggins, Mississauga linnapea Jones ja Ontario liberaalide juht dr. S. Smith. Eestlaste poolt tervitas aupeakonsul I. Heinsoo ja lätlaste poolt aukonsul dr. E. Upenieks. Aktuse kontsertosas esitati sisukas kava.

YOUR Independent Insurance AGENT "SERVES YOU FIRST"

H. KIRIK INSURANCE AGENCY

23 WESTMORE DR.
SUITE 404, REXDALE,
Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

KUHU MINNA?

★ **Laup., 25. veebr. Toronto Eesti Meeskoori Perekonnaõhtu Eesti Majas algusega kl. 7.30 õ.**

★ **Laup., 25. veebruaril Hamiltoni eesti organisatsioonide korraldusel Eesti Vabariigi 60. aastapäeva aktusball Holiday Inn'is, 150 King Str. E. algusega kl. 8 õ.**

★ **Laup., 25. veebr. E. V. 60. a. tähisaamine Vana-Andrese kirikus kl. 4 p.l. loeng, kl. 6 õ. jumalateenistus ja aktus.**

★ **Pühap., 26. veebr. Toronto Eesti Seltsi korraldusel Eesti Vabariigi 60. aastapäeva Pidulik Kontsert-aktus Toronto Ülikooli aulas (Convocation Hall), King College Rd., algusega kl. 3 p.l.**

★ **Teisip., 28. veebr., 1. märtsil ja 2. märtsil „Ajaloo sümpoosion" Tartu College'is algusega kl. 7.45 õ. Metsaülikooli veiniõhtu.**

★ **Reedel, 3. märtsil kohvik „Crepes" Eesti Majas kl. 7.30—11.30 õ.**

★ **Reedel, 3. märtsil Kalev-Estienne pidu Tartu College'is algusega kl. 8 õ.**

★ **Laup., 4. märtsil Eesti Noorema Põlvkonna Nõupäev Torontos Lord Simcoe Hotellis algusega kl. 9 h.**

★ **Pühap., 5. märtsil E.K.K. stipendiaatide kontsert, algusega kl. 2 p. St. Lawrence Centre Town Hall'is.**

★ **Pühap., 5. märtsil „Teismeliselaulud" Baptisti Koguduses algusega kl. 6 õ.**

★ **Pühap., 5. märtsil „Sõnasild Kodumaale 1978" Eesti Majas algusega kl. 3 p.l.**

★ **Pühap., 5. märtsil Vana-Andrese kiriku 100 a. juubeli-jumalateenistus algusega kl. 11 h.**

Tiiu Haamer Walter Hallis

EKK Kontsertbüroo viimase sündmusena käesoleval hooajal toimus ülikooli Walter Hallis Tiiu Haameri õhtut täitev klaverikontsert.

See õhtu andis huvitava ja sisuka pildi akadeemilise täiuse poole pürgiva noore eesti pianisti arengust.

Tiiu Haameril on eesti ühiskonnas juba kaua aega tuntud nimi. Värske lõik tema momendi õpinguisse lisas sellele uusi, positiivseid aspekte.

Muusikuna on Tiiua Haamer liüürik. Kõige meelsamini opereerib ta dünaamika pehmemal, vaiksemal serval. See ei toimu mitte tugevamatele episoodidele soodsama perspektiivi loomiseks vaid sünnib sundimatult, Tiiu Haameri enda hingest ja responsist esitatavale helitööle. Isegi siis, kui Tiiu Haameri praegune õpetaja seda peaks nõudma — „una corda" üleproduktsioon ei soodusta lüürikat vaid muutub kiiresti sahariiniks. Tiiu Haameri lüüriline palett on individuaalne ja isikupärane, siia pole spetsiaal-dekoratsioone enam tarvis.

Mitmes mõttes sarnleb Tiiu Haamer eelmise EKK kontserdi solisti dr. Arvi Sinkaga: muusikateaduslik, intellektuaalne lähenemine esitatavale ühest ning analüüsiv, muusikalisi väärtusi selgitav ettekanne teisest küljest ilmestab mõlemaid eesti pianiste. Aga ometi naeratab kõige selle teadusliku vahelt inimene, humanism, kutsumus nautida esteetilisi väärtusi.

Pianistina on Tiiu Haamer varjundirohke, tema piano värviskaala on tundeavaram kui forte. Aga see on pluss. Olles tehniliselt üle kõikidest esitatavatest paladest, ei vajaks ta enam pedaali ülearust suitsukatet.

Loodame, et noor pianist peatselt oma akedeemilise töö edukalt lõpetab. Siis vabaneb ta pedagoogilistest „sundvisetest", et lõpuks ise — kujunenud ja haritud muusikuna — kultiveerida ja arendada oma tundeid ja muusikalisi individuaalseid jooni ning rakendada oma talenti ka eesti klaveriliteratuuri esitamiseks.

ROMAN TOI

Suitsetajatele Bramptonis

Viieõhtune kliinik-seminar neile kes soovivad suitsetamist maha jätta, korraldatakse Bramptonis 27. veebruarist kuni 3. märtsini, Consumer Blue Flame Room'is, Queen Street. Kokkutulemise kellaaeg on õhtuti 7.30—9.30. Lähemaks informatsiooniks helistada Branson Hospital'i 633-9420 või Adventkogudusele 691-2848.

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA

K. Päts — 1918.

Esto Mutual Fund Ltd.

17. veebr. aktsia hind $5.33

145 King Street West, Suite 1900, Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131

Õhtul tel. 925-6812

MURDVARGUSE- ja TULEALARMID

Scarboro Security Systems Ltd.

691-9482

Pres. Ants Lepik

Suitsualarmid

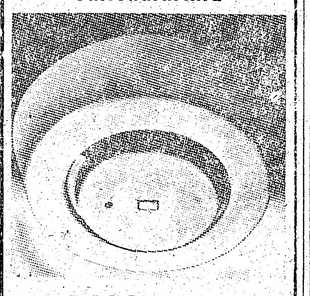

DICON 200

2-aastane garantii

Regulaarne hind	$49.95
Meie hind	$33.00
Spetsiaalhind	**$27.95**
Tax 7%	1.96
	$29.91

Postiteel tellides palume saata tshekk:

Sarboro Security Systems Ltd.,
Box 987, Station A
Scarboro, Ontario
M1K 5E4

Oma armsat vilistlast

Civ. ing.

HJALMAR ARENDI'T

sündinud Eestis 26. märtsil 1923
surnud Rootsis 14. veebruaril 1978

mälestab sügavas leinas

KORPORATSION FRATERNITAS ESTICA

Relvavenda

KURT HJALMAR ARENDI'T

mälestavad

SOOMEPOISID

Surma läbi lahkunud

JAKOB MIRK'I

mälestab leinas

VANCOUVERI PENSIONÄRIDE ÜHING

Armast õde ja tädi

VALENTINE JACOBSON'I

mälestavad leinas

ÕDE
VENNA ja ÕE LAPSED perekondadega
Kanadas ja Eestis

Tulumaksu lehtede täitmine

Kivi Income Tax Service

234 Danforth Ave. Tor. tel. büroos 466-4813, kodus 759-3588

Pensionäridele hinnaalandus.

JOHN E. SOOSAAR, C.A.

Chartered Accountant

Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7

Tel. 862-7115

DESIGN PRODUCTS'i igaaastane

KEVAD-VÄLJAMÜÜK

algas 20. veebr.

Kõik VÄLJAMÜÜGIL 20—25% HINNAALANDUSEGA

SOOME KINKEÄRI

design products

2584 Yonge St. 488-7272
288 Danforth Ave. 466-8001

Räägitakse eesti keelt

DAAMIDE TALVE- JA KEVADMANTLID

HINNAALANDUS

25% – 50%

JA ENAM

KÕIK MANTLID SUURE HINNAALANDUSEGA!

SAMUTI MEIE TEEME IGAS SUURUSES MANTLEID TELLIMISE PÄALE.

RUTAKE

MIDA VAREM SEDA SUUREM ON VALIK.

BRISTON FASHIONS

312 Adelaide Str. West (Ground Floor)

(2 blokki Spadina Ave. ida poole)

AVATUD ESMASPÄEVAST — LAUPÄEVANI
kell 9 hom.—6 p.l. — **Tel. 364-0944**

UNUSTAMATA ARMAST ÕDE

ELISABETH OTT'I

neiuna Lodu
sündinud 6. jaanuaril 1899
surnud 15. veebruaril 1978

mälestab kurbuses
VEND abikaasaga

Puhka rahus!

UNUSTAMATA ARMAST SÕPRA

HJALMAR ARENDI'T

mälestavad leinas ja kurbuses

LAINE ja ELMAR HERMANN perekonnaga
MEELI ja HEINO KÜÜRA
LEIDA ja ROMAN MARLEY perekonnaga
MEELI ja HANS MOKS

KAUAAEGSET ARMAST SÕPRA

HJALMAR ARENDI'T

mälestavad leinas

ARVO ja HELGA AST
DENNY ja KERSTI PIRO
ENDEL ja HILJA LUIK
ENDEL ja ALICE RUBERG
AVO ja ELLEN SUNNE

Meie kallist tädi

ELISABETH OTT'I

mälestavad kurbuses

MADIS LODU perekonnaga
KOIT LODU pojaga
HELJA AHLBERG perekonnaga
AILI KÜNG perekonnaga
DAAVE LODU abikaasaga
EHA-LEA PUMBER abikaasaga

Head sõpra ja relvavenda
JR 200 vänrikki

ANDI ARENDI'T

mälestavad leinas

BORIS BOCKFELDT
HEINO KIVI
UNO MANKIN
MAX TIMMELMANN
PAUL TOOMSALU
HEINO TURU
THEO VELLEND
JOHANNES VIHMA

Armast sugulast, sõpra ja kaasvõitlejat
Eesti Vabadusesõjas
Dipl.ing.

JAAN KANNELAUD'A

mälestab leinas

E. TERASMÄE perekonnaga

Armast sõpra

RUDOLF TREIAL'IT

kapten K. S. dipl.

mälestab leinas

J. LANGEL

Puhka rahus!

ENDIST „MAGPIE" METSAKAASLAST

JOHANNES MUST'A

Sudbury'st

mälestavad

VEEDLER, USTAV
LÜBEK, ANTS
JÜRIMÄE, ENDEL
SILLAVERE, UDO
PIHELGAS, DIMITRI
HIIEMAA, ENDEL
SEPP, TOIVO, UKU

Sault Ste. Marie's

KIRIKLIKKE TEATEID

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Jutlustaja H. RÜDMIK
P.O. Box 234, Toronto 18.
Tel. 233-5390.

Laupäeval, 25. veebruaril kell 7 õ. PIIBLITUND. Jutlustab H. Söderholm.

Pühapäeval, 26. veebruaril kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Lauluettekanded, jutlustab H. Söderholm.

„USUSÕNUMI" RAADIOJUMALATEENISTUSED
iga pühapäeva hommikul kella 9.30—10.00, lainel CHIC — 790 kc.

Raadiojutluse teema pühapäeval, 26. veebr. „Püha rahvas". Palvus kodumaa eest.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M0G 2K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 19. veebruaril JUMALATEENISTUS kell 11 hommikul. Teenib koguduse õpetaja. Pärast teenistust koguduse täiskogu koosolek.

Laupäeval, 25. veebruaril kell 4 p.l. praost Rudolf Kiviranna kirjandusteaduslik loeng kiriku saalis teemal „Sõnasepad ja kirjamehed meie kultuuriloos 1600—1900."

Samal laupäeval, 25. veebruaril kell 6 õ. E. V. 60. AASTAPÄEVA TÄHISTAMISE JUMALATEENISTUS. Jutlustab praost Rudolf Kiviranna New Yorgist. Solist Pr. Estra Väli-Toompuu. Pärast teenistust aktus ja kohvilaud. Aktusekõne aupeakonsul Ilmar Heinsoo'lt. Eeskavalises osas koguduse noored Leena Norheim ja Linda Kauküla.

Pühapäeval, 5. märtsil kell 11 hommikul toimub Vana-Andrese kiriku 100. AASTASE JUUBELI-JUMALATEENISTUS koos läti kogudusega. Teenivad õpetajad Andres Taul, Jüris Calitis ja Adolfs Corp. Esinevad mõlema koguduse koorid. See jumalateenistus filmitakse CBC poolt ja antakse edasi järgmisel pühapäeval, 12. märtsil kell 11 hommikul üle Kanadalise saatena CBC televisiooni jaama kaudu.

Õpetaja kõnetunnid igal teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õhtul kiriku käärkambris.

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

EESTI VABARIIGI 60. AASTAPÄEVA JUMALATEENISTUS reedel, 24. veebruaril kell 7 õhtul. Laulavad Cantate Domino ja noortekoor Lootus C. Kipperi juhatusel. Mängivad Vaimuliku Orkestri ansamblid Inga Korjuse juhatusel. Hiljem pidulik kohvilaud kavaga. Kõneleb K.-A. Kadak.

JUMALATEENISTUS VABARIIGI 60. AASTAPÄEVA TÄHISTAMISEKS pühapäeval, 26. veebruaril kell 11 hommikul. Deklameerib Arvo Vabamäe.

KANNATUSAJA KOLMAPÄEVAÕHTUSED PALVETEENISTUSED 22. veebruaril, 1. märtsil, 8. märtsil ja 15. märtsil kell 7 õhtul.

KANNATUSAJA KONTSERT-JUMALATEENISTUS 5. märtsil kell 11 hommikul. Solist Erika Veskimets-Solom.

PIIBLITUND kell 10 hommikul. Pühapäevakool. Lastekoori harjutus. Leericelsed.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077.

Pühapäeval, 26. veebruaril kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõneleb misjonär E. Molin. Muusikalises osas' I. ja E. Söderholm, M. Krabi, V. Krabi, E. Ahlberg ja H. Bergner.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid.
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Laupäeval, 25. veebruaril kell 7.30 KUULUTUSKOOSOLEK. Kõneleb külalisena L. Heinmets New Yorgist.

Pühapäeval, 26. veebruaril 10.15 hommikul PÜHAPÄEVAKOOL.

Kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõneleb L. Heinmets. Palve kodumaa eest.

Kell 6 õ. kõneleb L. Heinmets. K. Raid tshellol.

Täidan
TULUMAKSULEHED
teie kodus
Lisasissetulekuta
a) pensionäridele hinnaalandusega.
b) töövõimetuile tasuta.
Helistada kella 4-6 vahel tel. 494-3147
Vally Johanson

TULUMAKSU LEHTEDE TÄITMINE

MARK TUOMOLA, B.A.
191 Eglinton Ave. East
Suite 206, Toronto
Finnish Credit Union Building
Tel. kodus 488-1801
büroos 487-5962

Eesti arst valvekorras
25. ja 26. veebruaril
dr. V. Kasari 532-9863

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1912
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

MÜÜGID

Miamis, Floridas korras
MAJA
müüa või üürida. 2. magamistoaga, üldine õhujahutus, West Miami Shores. Lähemad teated pärast kella 6 õ. tel. 239-9766.

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-0562
212 Dinnick Cr.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

VEOD

Veod Metro piirides
BALTIC MOVERS
30 Dewson St., Toronto. 534-1403

SUUR VEOK KOLIMISEKS
J. KRULL
Tel. 493-1485, helistada õhtul.

TERMOMEETRID
Celsius/Fahrenheit
$2.50 pluss O.S.T.
saadaval
„Meie Elu" talituses

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002
(lõunapool Eglintoni)

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ÄRIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talitus	858 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

Meie Noored

V. A. Kimberg-Kotkas

ISAMAA EEST

Veeretame tagasi ajaratta kuuskümmend aastat tagasi ja vaatame mis tookord meie kodumaal juhtus. Siis oli sõda. Suur Maailmasõda oli lõpul ja Vabadussõda oli algamas.

Meie Vabadussõjast on nii ajaloos, kui ka muudes raamatutes kirjutatud ja sellest kõigest mis tookord juhtus on palju räägitud. Aga tolle aja juhtumeid oli nii palju, et neid ei jõuaks kõike kirja pannagi.

Tookord, et see oli meie oma maa ja meie oma Vabadussõda, siis igaüks ruttas jõudumööda appi. Koolipoisidki ei tahtnud kõrvale jääda ja arvasid, et nemad just ongi need õiged sõdurit. Sõttaminek oli au asi, isegi koolid jäeti pooleli ja mõni läks koguni salaja kodust ära. Tähtis oli sõda võita! Need koolipoisid on nüüd kõik juba vanad mehed ja paljuid ei ole enam neist meie keskel. Nende teod aga elavad ikka edasi, ka need teod mida ei ole raamatutesse kirjutatudki.

Elmar oli siis ainult kümne aastane. Vend Karla oli aga suur ja oli juba sõja algusest saadik kodust ära, oli soomusrongil. Onupoeg Otto, kes oli ka hea sõber, tema oli küll alles kaheksateist, aga teda võeti koolipoiste pataljoni. Ottol oli ilus käekiri ja nii sai temast kantseleisse kirjutaja.

Elmar vahel mõtles vennast ja onupojast ja oleks ise ka heal meelel sõtta läinud, aga teda ei võetud. Sõtta oli ta liiga noor, aga talutöödeks kõlbas küll. Kevadel oli kibekiire põllutöö, sulast oli raske saada, Karlat ei olnud ja keegi pidi ikka isa aitama. Kooligi ei saanud enam minna. Isegi viimaseks päevaks ei saanud ja nii naabripoiss tõi sõna, et ta on klassi edasi saanud. Elmar parajasti vedrutas põllul ja see oli nii hea sõnum, et töögi läks parast seda palju libedamalt. Künda küll veel ei jaksanud, aga eks muidki töid oli küllalt. Õhtutel oli väsimus suur, aga nädala lõpul oli vahel üllatus, isa andis mõne marga ja ütles, „Noh „sulaspoiss", eks mine ka linna."

Talu ei olnud linnast kaugel ja sellel pühapäeval tulid vanemad öedki kaasa. Üsna ootamatult kohtasid nad tänaval Ottot. Elmaril oli rõõm suur, onupojal oli kindlasti palju sõjalugusid.

„Kas tuled ka sõtta...?" küsis Otto, kui nad kahekesi jäid.

„Mind ei võeta veel, olen alles kümnene," ohkas Elmar.

„Küll võetakse," julgustas Otto. „Näe olin paar päeva puhkusel, nüüd lähengi rongile, kui tahad, tule aga kaasa, küll ma sind paigale panen. Ega siis sõtta ainult püssilaskjaid tarvis ei ole. Mina olen kirjutaja ja sinust võiks hea kuller saada. Vaenlane vaevalt usuks, et väike poisiklutt, kes põldumööda läheb, kannab kaasas tähtsaid sõja pabereid. Pealegi, sa oled üsna julge, sind saab kasutada."

Plaan oligi valmis. „Lähen nüüd sõtta, viige emale ja isale tervitusi, niipea ma tagasi ei tule," ütles ta ödedele, kes ehmunult jaama ette seisma jäid. Elmar läkski Ottoga rongile, sihtkohaga Valka.

Järgmisel hommikul olid nad kohal. Otto kiirustas staapi ja Elmari tähtis päev oli tulemas. „Oota siin, ajan asjad sees joonde, küll ma siis sind kutsun," ütles ta ja kadus. Aeg läks igavaks. Elmar marssis staabi ees ikka edasi — tagasi ja oli kärsitu. Mis seal küll nii kaua aega võttis, selle ajaga ta oleks jõudnud juba mitu kasuliikku asja korda saata? Kui õige läheks ise sisse...

Järsku keegi haaras tal õlast: „Poiss mis sa siin teed..." kuulis ta ja oli ehmatusest kange, see oli ju vend Karla hääl. Ümber pöörates seisiski ta silm silma vastu vanema vennaga.

„Tulin sõtta, isamaa eest..." kogeles Elmar.

„Sina ja sõtta...! Mis sõdur sina ka oled, katsu, et koju saad. Või nii, et litsud kodust salaja tulema, kevadel põllul palju tööd ja isal abi vaja, siin aga oled ainult jalus."

„Pole ma midagi jalus, hakkan kulleriks, või ükskõik milleks. Ega siis sõjas üksi püssi ei lasta, iga töö on isamaa eest."

Vend Karla naeratas. „Isamaa eest — noh, kui nii, siis jah. Tule ostame uued vikatid, varsti on heinaaeg ja sul on õigus, ega siis sõda üksi lahingut ei tähenda, meil on leiba ja loomadel on heinu tarvis. Noh ütleme sinu panus isamaa eest ongi — olla kodutalus sulane, kuigi oled alles kümne aastane.

Tuliuued vikatid ja luisud kaenla all jõudiski Elmar kodutallu tagasi. „Käisin Valgas heinatöö riistu ostmas ja kohtasin seal ka vend Karlat," ütles ta nagu täis töömees kunagi. „Homme ma lähen ka kündma, sõduritel on leiba ja loomadel heinu tarvis, ja see on mida meie siin kodus isamaa eest teha saame."

VANAISA OOTAB TEGUSID

Küll oli vahva kelgumäelt alla kihutada. Kelgud lendasid kui tulevälgud mäest alla orgu. Mäekünkal, kust kelgusõit algas, istusime neljakesi pikale kelgule. Ees mina, minu järel Kaari, siis Priidu ja tagatipus viieaastane mees — Taivo. Kelgu libisemise kiirus oli nii suur, et meie kolmekesi kunagi kelgul ei püsinud, veeresime hiisama külgepidi alla. Taivo aga, kes ikka kelgu tagatipus istus, suutis end alati nii tugevasti kelgu külge klammerduda, et tema ikka koos kelguga alla orgu tuli.

Kui me üleni lumistena, kilgates jälle mäekünkale ronisime, kiitis vanaisa, kes meid seal ootas: „Vahva ja visa mees oled sina Taivo! Näe, teised pudenevad kelgu küljest lahti, veerevad poolelt teelt alla, sina aga ikka kelgu küljes kinni kuni lõpuni. Täitsa mees!"

„Ma heitsin end ise lumme," avaldas Kaari, „mulle meeldib kelgusõidul lumiseks saada." „Allaveeremine on sama mõnus, kui sõitmine," kinnitasin mina Kaari sõnu.

„Taivo tegi siiski kõige paremini", oli vanaisa lõplik otsus, „milleks siis kelku vajate, kui end veeretades alla saate. See on ikka mees, kes kelgul püsib ja sinna ka jääb!"

Priidu hakkas vanaisaga selle küsimuse üle vaidlema, noh, nii nad ikka arutavad ilma asju ja olemisi, aga ta ei jõudnud kuigi kaugele, vanaisale jäi ja jääb alati õigus.

Vanaisa oligi täna kõnelemise ja õpetamise tujus. Teel kelgumäelt koju tuli meile vastu Vello, see poiss kes meiega ikka esimesena inglise keelt kõnelema hakkab. „Miks sa eesti lastega inglise keelt kõneled?" tõreles vanaisa.

Vello tegi suured silmad ja veidi imestanult vastas: „See on ju kergem..." „Kuule" noris vanaisa Vellot, „ütle mulle kas täismees teeb elus alati seda mis on kergem?"

Vello ei oskanud sellele vastata, kuid Priidu raputas pead. „Kas vanemad kodus ei käsi sind eesti keelt kõnelda?" See küsimus tuli Vellole ootamatult, sest võõrad selliseid õrnu asju harilikult ei puuduta. Poiss siiski vastas ausalt, et käsivad küll, aga lapsed ei hooli sellest. Nüüd sattus vanaisa hoogu: „Siis oled sa mees, kui vanemate sõna ja käsku kuulad ja selle järele talitad. Mina oma rikkaliku elukogemustega julgen seda öelda ja nõuda. Oma inglise keele pruukimisega mõjutad sa teisi eesti lapsi ja lapsed omakorda teisi. Kõik kombed mõjuvad vastastikku. Peaksime kord pidama laste koosoleku ja seda küsimust käsitama."

Meie kõik jäime kuulama, mis vanaisal veel hinges pakitseb. Ta jätkas: „Teie meie uus põlvkond, kes olete me järeltulijad ja astute varsti ellu, peate teadlikult end parandama, kontrollima, et hoiate tugevasti kinni omast keelest ja rahvusest, nagu see viieaastane mees täna kinni hoidis kelgust. Mingit lõtvust ei tohi selles suhtes olla. Teile on antud kodudes ja eesti koolis selleks kindlad põhimõtted. Te olete lubanud neid põhimõtteid võtta käitumiseks, miks siis sellest kõrvale kalduda?

Kuidas hinnatakse inimest, kes oma lubadust ei täida?" Vanaisa vaatas kordamööda meie kõikide otsa. Priidu ütles selle kohta: „Vanaisa, sa oled ikka ütelnud, et Eestis maksis vanasõna: meest peetakse sõnast, härga veetakse sarvest!" Vanaisa patsutas Priidule õlale ja jatkas veidi mahedamal toonil: „Noored puud tahavad vahest kõveraks kasvada, neile pannakse tugev kepp toeks ja tõmmatakse seosega see kõverus ära. Puu kasvab sirgeks.

Nii soovivad kõik eesti vanemad ja vanavanemad, et nende sõnad ja eeskujud oleksid toeks uutele põlvkondadele ja et uutest põlvkondadest sirguksid sirged ja tugevad eesti tammed!"

Hella Leivat

Täna

Te tõusite isamaa kaitseks,
kui kodusid ähvardas oht.
Arvul vaenlase vastu küll vähe,
kuid südameis aatekuld
te seisite, mehed kui tammed —
nüüd mullas teil kodukoht.
Te mälestust aga mätas ei kata,
ega pärandit, elutuld!

On Kalevi ja Lembituga ühinenud
uljad hinged,
Toonelas valvel te seisate
esiisade ajatus reas.
Kuid puhugu ka idast vaenutuuled
vinged,
veel leidub käsi mõõka haarama
me rõhut' rahva seas.

Ei selle mõõga küljest kätt me
lahti lase,
me elusihiks kadund vabaduse
leid.
Ja kuigi tuhas ammu kodud, iidne
eluase,
arm kodumulla vastu tiivustamas
meid.

Nüüd puhake, me rahva vaprad
pojad!
Ju läbi aegade ning pisarniiske
haua,
ka kord, kui vaba meestena meil
taastatud me kojad,
me tänus meenutame teid veel
kaua, kaua.

Helle Reikman

Miks ma tahan olla eestlane

Maailmas on mitmeid rahvusi. Seal on inglasi, kanadlasi, prantslasi ja palju teisi. Nende hulgas on ka eestlasi. Eestlasi on võrdlemisi vähe, võib-olla üle miljoni, aga neid leidub peagu üle maailma. Ka mina olen eestlane, kuigi ma ei ole kordagi käinud Eestimaal. Lisaks sellele ma ei tea kuigi palju oma kodumaast. Olen eestlane lihtsalt selletõttu, et mu isa ja ema on eestlased. Nemad sündisid ja kasvasid üles seal kaugel kodumaal.

Sageli ma püüan luua endale õiget ettekujutust mu isa ja ema sünnimaast. See ei ole kerge, sest Eestimaa on väike, looduslikult ilus, võrdlemisi lihtne ja tagasihoidlik. Elu seal nõudis palju tööd ja vaeva. Aga siiski mu isa-ema armastavad seda maad ja rahvast. Nende rahvustunne tõmbab mindki kaasa.

Olen kuulnud lugusid eestlaste vabadustahtest, võitlusinnust, jonnakusest ja visadusest. See kuulus igapäevase elu juurde. Aga kõige sellega on nad jätnud kustumatud jäljed maailma ajalukku ja jäädvustanud kindla koha rahvaste suurperes. Sellepärast ma tunnen uhkust oma rahvusliku kuuluvuse tõttu ja tahan alati jääda eestlaseks.

Sarah Pihel
Toronto E. S. Täienduskool

Oma esivanematelt . . .

Oma vana-vana-vanaisalt
mitu — mitu — mitu põlvkonda
tagasi
pärisid sa eesti vere, meele.

Oma vana-vana-vanaemalt
kaugete aegade lugulaulude
ridadelt
omasid sinagi kauni eesti
emakeele.

Oma isalt, emalt, perekonnalt
said oskuse tarvitada eesti sõnu
mõtteks,
kõneks, lauluks, eduks, rõõmuks
eluteele.

Sa ise, su lapsed, lapse-lapselapsed
targad hoidjad-nägijad olema
peate,
et jääks eesti sõna me tuleviku
keelde.

H. L.

Minu kodu

Meie elame järve ääres. See on väike järv, kus elavad kalad, kilpkonnad, konnad, pardid, haned, kurg, sääsed ja palju linde. Kurg ja kilpkonnad söövad kalu ,kalad söövad konne, konnad söövad sääski, sääsed inimesi.

Meie ilusas aias kasvab puid, põõsaid ja lilli. Tõime oma aeda ka kivitaimla kive. Oma maja katusele panime uue katte ja valgest metallist räästaalused. Mina aitasin isa katuse katmisel ja see oli väga lõbus töö. Tõrvapappide pakkide ümber olid suured paberid, millest meie õega tegime lennukeid ja loopisime neid katuselt alla.

Meie ostsime uue mööbli, aknakardinad ja põrandavaibad.

Keldris on meil suur ruum, kus mina mängin jalgpalli ja põrandhokit, sest mu harrastus on sport.

Mulle meeldib mu kodu!

Eric Halling
Toronto E. S. Täienduskool

Tükike südames

See tükike isamaast
meil südames
ei unune!
See tükike võimsalt
meil südames,
ka rännates!
Seisab tükeke isamaast
meil südames
kord aegadest.
See tükike isamaast
jääb südame,
— ka lõppedes!

K.

Eestluse säilitamisest paguluses

Üle kolmekümne aasta tagasi põgenesid kümned tuhanded eestlased Rootsi ja Saksamaale, kommunistliku Vene okupatsiooni eest. Need olid meie vanavanemad, isad ja emad.

Saabudes maale, kus keegi nüüd elab, hakkasid paljud energilisemad eestlased asutama organisatsioone.

Nii tekkisid meie kirikud, koolid, ajalehed, gaidi- ja skaudi organisatsioonid, Eesti Seltsid, võimlejad, rahvatantsijad ning muud. Need kõik aitasid kaasa eesti keele, usu, laulu, meele ja uudiste edasiandmisel. Koguti raha osteti kirikuid, et eestlased saaksid omas keeles kuulutada Jumalasõna.

Osteti Eesti Maja, skaudi- ja gaidi maaalad, kus lapsed, noored ja kõik teised saaksid oma koosolekuid pidada eesti keeles.

Mitmed tublid eesti emad koovad ja valmistavad eesti rahvariideid, et eesti lastel võiksid meie ilusad rahvariided seljas olla. Korraldatakse laulupidusid ja Eesti Päevi, kus lauldakse ilusaid eesti laule. Kenad eesti tüdrukud esinevad võimlemisega üle kogu maailma, tutvustades Eestit ja eestlasi. Käime ka ise eesti koolis, noorte organisatsioonides ja pühapäevakoolis, tahame olla head eestlased, olgugi, et oleme sündinud Kanadas või mujal võõrsil.

Anne Kriisa
Toronto E. S. Täienduskool
Keele tän. VI kl. õpilane

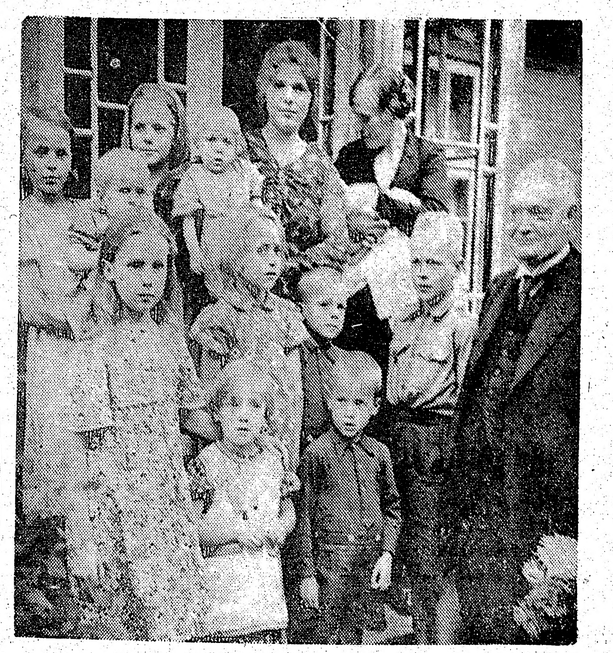

President K. Päts 1938. aastal Hiiumaal lasterikast Piil'ide perekonda külastamas.

KAOTATUD KODU

Õue kallaku all, väike iluaiake esiküljel, vanad põlised kastanid mööda naaberkrundi piiri tagaküljel, asus madal, üle saja aasta vana maja — minu kodu.

Neli armast sooja tuba ümber põlise suure ahju. See küttis kõiki ruume peale köögi, mida soojendas suur paksu plaadiga pliit ja soe müür. Kas mu kodu oli ilus, rikas, mugav — ma ei tea seda. Ei oska seda lähemalt kirjeldada. See oli mu ainus tõeline kodu — juba sündimisest saadik. Sinna oli mu emake mind otse haiglast toonud. Selle kasusega variatud laialt trepilt tegin esimesed lennud uksega laiadele, madalatele astmetele. Neil istus õhtuti mu ema, käsitöö süles: neile ladusin oma esimesed liivakoogid, otse trepi kõrval asetsevast liivakastist.

Mu kodu oli seotud mu sõbraga. Hommikuti kibelesin teda aitama tänava pühkimisel. Mu ema ütles mu sõbra kohta — „kojamees Hint".

Suviti olin ära. Kuid nähes juhuslikult vahtral esimest kollaka varjundiga lehte, hakkasin igatsema koju. Siis sõitsimegi juba. Koduõu oli täis punapruune kastaninuppe. Mul ei olnud enam millekski muuks aega, need tulid korjata, jaotada suuruse järele.

Ühel hommikul sõitsid õue suured veoautod. Ladusime peale meie mööbli. Järgmisel ööl magasin juba uues korteris. Ema ümises laulda, ta ütles: „Siin on meil palju ilusam — suur aed, suured ruumid." Vaikisin — minu kodu oli ju alles, kuigi magasin ja elasin mujal.

Sel sügisel alustasin kooliteed. See viis mööda mu kodust. Käisin seal igal hommikul ja pärastlõunal. Kui siis pärastlõunal onu Hint küsis: „Kuhu lähed?" Vastasin: „Ralli korterisse!" Ma ei raatsinud raisata sõna „kodu" selle uue, suure, hiilgavalt toreda jaoks, kus elasin. Hüüdsin seda ta endiste elanikkude järele.

Ühel päeval kolis võõras naine oma mööbliga mu koju. Istusin trepile, otse jalgu. Olin nutma puhkemas. See võõras naine oli võtnud ära mu kodu. Mu sõber kutsus mind oma tuppa ja ütles: „Pole katki midagi — las ta elab pealegi seal!" See oli mu sõbralt pikim jutt, mida ta kunagi kõnelnud. Mustakirju kass lõi nurru ümber jala. Nägin oma kodu köögiakent läbi sõbra aknaruutude — ta oli, nagu alati olnud: mu kodu. Rahunesin.

Talvel sõitsin jälle lumereel kallakust alla. Kevadel istutasime ema lilled ümber. Naine mu kodust tuli mu juurde, pakkus maiustusi. Surusin käed selja taha.

Venelaste sissemarss ei suutnud mind sundida päevakski unustama oma kodu ja sõpra. Suvi kuurordis — päike paistis küll endiselt. Külm vari aga hõljus üle tühja ranna. Võidutule mäel valvas pilusilmne määrdunud sõdur. Lahkusime enne, kui ükski vahtralehtoleks suutnud saada kollakat varjunditki. Kuidas rõõmustasin, leides kastanid täis rohelisi karvaseid nuppe peitmas paisuvaid kohvipruune! Vaatasin igatsevalt puulatva. Kas nad juba ei puhke!? Sel sügisel ruttasin esimeste kastanitega ema juurde. Mu rõõm oli liiga suur, et seda jagada ainult mu sõbraga. Ema küsis, kust ma need korjasin. Ütlesin, et kodust. Ta silitas üle mu sassis pea ja naeratas.

Sakslaste voorid erinesid küll venelaste omadest, kuid mul polnud aega nende jaoks. Lippasin otse läbi aedade — plangud olid maha kistud — oma koju. Ta oli alles! Ta oli seal! Puutumata, terve. Kuid tinaplommid olid ukse ees. Mu sõber tuli longates õue ja lausus: „Venelased viisid proua ära..."

Sel sügisel läksin teise kooli. Õhtuti jooksin ikka vana kodu poole. Talvel sõitsin ikka lumereel hoovivee-rest alla. Ajad muutusid. Kool hakkas töötama tükati. Õised häired. Venelaste rünnakud. Kodune surutud meeleolu. Seda sain unustada ainult koduõuel. Suur rünnak üle kodulinna. Meie korter oli tulcohus. Hommikuhämaruses hiilisin välja. Ruttasin läbi suitsevate varemete. Jooksin ahastades lõõmavate varemete vahel. Kuid siiski — seal veel pooleldi püsti kasetüvi katusepleki varjul. Madalad trepiastmed olid terved. Istusin sinna — oma kodu abervarcle. Mu vana kodu oli märter.

Sinilillede lehed olid sulanud lume alt, koltunud ja vinsked. Haarasin nad pihku. Toppisin põue. Seisatasin põlenud kasetüve juures. Vaatasin alla õue veerult, kust tahmased veeojad alla olid jooksnud. Tundsin korraga, et olin vaba. Lahkumine, põgenemine kodumaaltki ei teinud enam suurt valu. Sidemed sellega olid läbi põletatud võõraste väevõimude poolt.

Kirja pandud ühe noore eestlase poolt Geislingeni laagris 1949. a.

KUUDE NIMED

Eesti keeles üldiselt tuntud kuude nimed nagu jaanuar, veebruar jne., on võõrsõnadest laenatud. Meil on aga ka omad, puht eestipärased kuude nimed, mis vanasti rahvasuus kasutusel olid.

Nii on jaanuar näärikuu. Esimene jaanuar, meie uue aasta päev, oli tuntud nääripäevana. Sel kuul tegutses ka ringi külmataat ehk nääritaat.

Veebruar on tuntud küünlakuuna ja teine veebruar küünlapäevana. Arvatavasti süüdati siis küünlad sümboolsena pimeduse peletamiseks.

Märts — paastukuu. Selle algeks on sakslaste poolt Eestisse toodud katoliku usk ning sellega seoses olev paastumine enne kevadpühi ehk lihavõtteid.

Aprillikuud tuntakse jürikuu nime all. Sel kuul uuendasid talupojad ja sulased mõisaga oma töölepinguid või vahetasid töökohta ja kolisid mõne teise mõisa juurde tööle. Kahekümnekolmas aprill on tuntud jüripäevana. Sel päeval 1343 toimus Jüriöö ülestõus.

Maid tunneme lehekuuna, sest siis tärkab looduses elu ja puud ning põõsad lähevad lehte.

Juunis ehk jaanikuul pühitseme jaanipäeva. Süütame jaanituled ja pühitseme valguse võitu pimeduse üle. Mõni õnnelik ehk leiab isegi jaanióõl sõnajalaõie.

Juulis — heinakuul — algab heinategu ja see peab kuu algul tehtud saama, sest peale seda algab kesakünd. Kesa on põld, mis on jäetud jõude puhkama. Seal peeti tavaliselt seakarja.

Lõikusekuu ehk august on saagikorjamisekuu. Siis toimub rukkilõikus ja peks. Sel kuul küliti maha ka järgmiseks aastaks talirukis ja talinisu.

Septembris või mihklikuul antakse kirikus tänu saagi eest, tapetakse lambaid ja peetakse laate. Kahekümneüheksas september — mihklipäev — on kartulivõtmise algus.

Oktoobris ehk viinakuul toimub sügisel võetud kartulitest puskari pruulimine, mis viidi hiljem linna puhastamiseks peenviinaks. Osa sellest veeti vanasti hobustega Riiga ja Petrograadi ning see reis võttis talumeestel mitu nädalat, sest autosid polnud ja hobused vajasid tihti puhkust.

November — talvekuu — näeb talve algust ja külma tulekut. Sel kuul on ka mardipäev ja kadripäev.

Ja lõpuks detsember, ehk jõulukuu. Selleks pole selgitust vaja, sest me kõik tunneme jõulusid jõulupuu, verevorsti ja süldiga. Sel kuul pühitseme Jeesuslapse sündi.

Oleks kena, kui me eesti keeles kasutaksime eestipäraseid kuu nimesid, sest nendega on seotud meie rahva omapära ja neil on ka ilusam kõla.

Toomas Reikman
Londoni Eesti Täienduskooli õpilane.

Kiisu mängib

Keset tuba, tooli taga
Kiisu ajab saba taga.
Kuidas Kiisu ka ei kraba,
aga saba ta ei taba.
Ei ta taba, sest et saba
lipsab eest, et olla vaba.
Ainult narrib selle moega
saba väikest kiisupoega.

Linda Kolli, VI kl.
Toronto E. S. Täienduskool

Lehekülg „Meie Noored" ilmub Kanada Eesti Õpetajate Ühingu üritusena. Toimetajad: Hella Leivat ja Helle Reikman. Toimetuse aadress: c/o Hella Leivat, 16 Cortland Ave., Toronto, M4R 1T8 Ont.